

Markanon ja Kihniön Jouluku 2009

Kotiseutulehti

Parkanon ja Kihniön Joulukuori 2009

Kannen kuvassa
Iida-Maria Törmä ja Elli Mantila
Kuva Maarit Lehto

Julkaisija: Parkanon Nuorisoseura ry
Kihniö-seura ry

Painos: 1400 kpl

Paino ja taitto: Parkanon Kirjapaino

Toimituskunta: Maarit Lehto (pj.)
Tarja Manner (siht.)
Ulla Kuusisto
Maarit Malmberg
Leena Perälä
Eleonora Printz
Taisto Nummi

Palautetta ja juttuvinkkejä

Parkanon Joulukuori -lehdelle voi lähettää
osoitteeseen:
maarit.lehto@ylasatakunta.fi

Parkanon ja Kihniön Joulukuorin toimikunta piti kesän kokouksen
Leena ja Vilho Perälän mökillä. Paikalla olivat Ulla Kuusisto
(vas.), Maarit Malmberg, Maarit Lehto, Tarja Manner, Taisto
Nummi ja Leena Perälä. Kuva: Vilho Perälä.

Sisältö

Seurojen tervehdykset.....	1
Parkanon kaupungin tervehdys	2
Kihniön kunnan tervehdys	3
Parkanon seurakunnan tervehdys.....	4
Kihniön seurakunnan tervehdys.....	5
Runoja.....	6
Tantereen lavan historia	8
Vuoden Yrittäjän salaiset aseet.....	10
Maatilan työt hoituvat tasapuolisesti	11
Kuka oli Aimo Raassina?	12
Setlementtiliike Parkanossa 10 vuotta ...	14
Kouluvuosi vieraalla maalla:	
USA	16
Puerto Rico	17
Nahkuri Salosen suvun vaiheita.....	18
Vanhan myllyn tarina	20
Pelastusarmeijan juuret.....	22
Metsästysseura Mäkikylässä 40 vuotta ..	24
Kuvataidekilpailun satoa.....	27
Täkanä Kihniöltä	28
Mitä oli ennen joulukuusta?.....	29
Kuvataidekilpailun satoa.....	30
Kolme kohtaamista	32
Parkka-Teatteria 30 vuotta.....	33
Heikki Holman joulukuori 1944 ja	
Reino Armisen joulukuori 1939	34
Parkanon ja Kihniön kansallispuku	36
Lasten juttuja Kihniöstä.....	38
Me leikittiin häitä!	39
Pitäjien tieasioita kuntoon	40
Pappilasta Centrumiin.....	43
Huikkeitä elämyksiä Sardiniassa.....	46
Runo	47

Hyvät Parkanon ja Kihniön Joulun lukijat!

Pidätte käsissänne historiallista lehteä, kahden eri paikkakunnalla sijaitsevan yhdistyksen yhteistyön hedelmää.

Yhteisen kotiseutulehden syntyyn tarvittiin muutama yhteistyöpalaveri ja jonkin verran määrätietoisten naisten päättäväisyyttä ja energiaa. Parkanon Nuorisoseura on julkaissut Parkanon Joulua vuosikaudet. Lehti on ollut pidetty ja sitä on lähetetty joulutervehdyksenä kauaskin. Kihniö-seura on puolestaan Kihniössä julkaissut kotiseutulehteä aina silloin tällöin. Kihniössä säännöllisesti ilmestyvän kotiseutulehden puute on ollut kuitenkin ilmeinen. Parkanon Nuorisoseura päätti kysyä Kihniö-seuralta halukkuutta yhteistyöhön. Muutaman mietityn yön ja pidetyn kokouksen jälkeen todettiin, että yhteistyö toisi molemmille iloa ja hyötyä. Parkanon ja Kihniön Joululehti oli syntynyt!

Lehden syntytarina kertoo viestin, joka pätee moneen muuhunkin asiaan. Ilman yhteistyötä ei tässä maailmassa pärjää. Yhteistyön tekeminen ei ole aina (eikä edes kovin usein) helppoa eikä yksinkertaista. Lehden teossa esimerkiksi aikataulujen yhteensovittaminen ja tiedottaminen ovat haasteellisia tehtäviä, kun tekijöitä on monta. Useimmissa asioissa yhteistyön tekeminen on kuitenkin viisautta ja antaa tekijöilleen aina paljon enemmän kuin yksin pakertaminen.

Parkanon Nuorisoseuralla ja Kihniö-seuralla on selkeä yhteinen tavoite. Haluamme säilyttää perinteitä, talentaa kotiseutomme historiaa, eri ihmisten muistoja menneistä ja ajatuksia myös tästä päivästä. Toiveenamme on kotiseutulehti, joka toisi lukijoilleen iloa ja hyvää mieltä sekä myös ajateltavaa.

Parkanon Nuorisoseuran ja Kihniö-seuran yhteistyölle ei ole asetettu määräaikaa. Toivomme, että yhteistä kotiseutulehteä tullaan julkaisemaan tulevaisuudessakin. Molemmat seurat toivovat lukijoilta palautetta lehdestä. Toivomme myös lukijoilta juttuaiheita tai valmiita juttuja julkaistavaksi tulevilla lehdistä.

Perinnerikasta Joulua ja Yhteistyökykyistä Uutta Vuotta 2010!

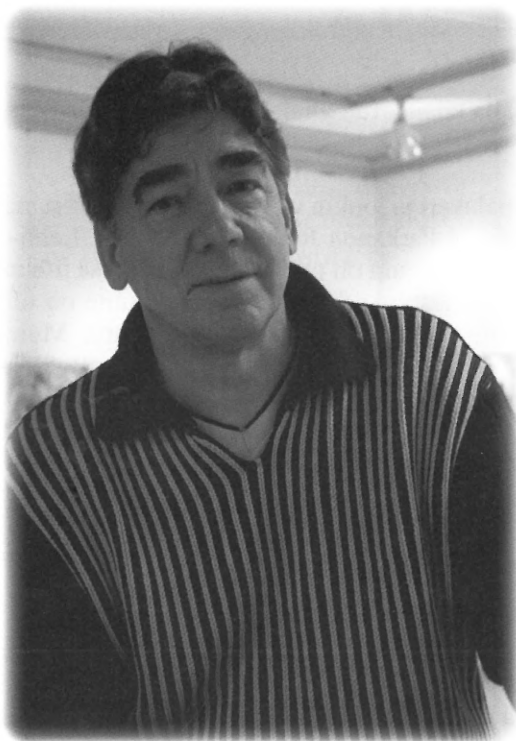
Maarit Malmberg
Parkanon Nuorisoseura ry. pj.

Ulla Kuusisto
Kihniö-seura ry.

Joulutervehdys Parkanosta!

Jouluun liittyy meillä jokaisella monta rakasta muistoa. Kalleimmat niistä juontavat lapsuuteen.

Ikimuistoisia ovat olleet jouluaamun kirkkomatkat Seinäjoella, Törnävän kauniiseen kirkkoon. Matka taittui hevoskyydillä vauhdilla. Siihen oli montakin syytä.

Piti ehtiä ensimmäisten joukossa kirkon hevosparkkiin. Sitten juoksujalkaa lämpimään kirkkoon hakemaan istumapaikkoja.

Muistini mukaan kirkko oli aina täynnä ja me lapset jouduimme kuitenkin useimmiten seisomaan. Joulukuun juhlaa, hermostumisen aikaa ja se hehkuu lämmintä tunnelmaa.

Joulunaikaan saamme nauttia yhdessäolosta, rauhasta ja hiljaisuudesta. Saamme iloita lasten riemusta, hehkuvista poskista ja heidän säkenöivistä silmistä.

Tehkäämme jokainen joulustamme sydämen juhla, joka virkistää mieltä ja antaa voimaa tulevaan vuoteen.

Rauhoittavaa joulunaikaa ja onnen hetkiä tulevalle vuodelle.

Reino Rauhala

Vapaa-aikatoimenjohtaja
Parkanon kaupunki

Joulutervehdys Kihniöstä!

Yhteistyössä on voimamme! On hieno todeta, että kahdella eri paikkakunnalla vapaaehtois pohjalta toimivien yhdistysten henkilöstöresurssit ja voimavarat on koottu yhteen päämääränä toteuttaa ja saada jakoon yhteinen kotiseutulehti. Samanlaista tervettä, aitoa yhteistyötä kaivattaisiin enemmänkin. Oli kyse globaalisti valtioiden välisestä yhteistyöstä, valtakunnan tasolla maakuntien välisestä yhteistyöstä, kuntien välisestä yhteistyöstä tai perheiden välisestä tai jopa perheen sisäisestä kanssakäymisestä.

Olemme kaikki vaikuttamassa tämän yhteiskunnan kehittämiseen omalta osaltamme. Kehittäjiä olemme me ihmiset, eivät isot tai pienet organisaatiot sinänsä. Kaikessa kehittämisessä tulee taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden lisäksi olla mukana inhimillisyys ja toisten huomioonottaminen.

Kaikkeen edellä olevaan tarvitaan aitoa yhteistyöhalukutta, -kykyä ja luottamusta, joissa meistä useimmilla on vielä reilusti opeteltavaa. Olemme liittäneet yhteisöllisyyden erityisesti jouluun, jolloin perheet ja eri sukupolvet kokoontuvat. Meidän tulisi laajentaa eri tasojen luottamuksellinen yhteistyö jatkuvaksi ohjenuoraksi jokapäiväisessä toiminnassamme.

Joulun ulkoiset valmistelut ovat kohtuullisessa määrin tarpeellisia. Kyseenalaistan hieman nykyisen useimmille ”joulustressiä” aiheuttavan valmistautumisen. Pienemmälläkin kiireellä ja taloudellisella panostuksella tuon vuoden suurimman juhlan voi toteuttaa.

Joulu voi olla yksinäisille, sairaille ja taloudellisessa ahdingossa oleville henkilöille ja perheille hyvinkin ahdistavaa. Auttaessamme läheisiä tai vieraita taloudellisesti ja muulla tavalla jouluun valmistautumisessa saamme myös itsellemme hyvän mielen.

Haluan kiittää Parkanon Nuorisoseuraa ja Kihniö-Seuraa yhteisestä lehtihankkeesta. Toivottavasti seuraavinkin vuosina saamme nauttia tästä yhteistyön hedelmästä.

Kihniön kunnan puolesta toivotaan kaikille lukijoille rentouttavaa joulunaikaa läheisten kanssa. Menestystä vuodelle 2010!

Markku Yli-Salomäki
hallintopäällikkö
Kihniön kunta

Joulu - ilon ja kiitoksen juhla

"Minä en luovu toivostani enkä lakkaa sinua ylistämästä. Minä julistan uskollista hyvyttäsi ja alati sinun apusi runsautta, jonka mittaa ja määrää en tiedä." Ps 71:14-15.

Joulu ja vuodenvaihte ovat jälleen edessä. Vuoden alun suunnitelmat ja odotukset ovat muuttuneet tapahtumiksi ja sitten historiaksi. Kaikki toiveet eivät tietysti ole toteutuneet ja odottamatontakin aina tapahtuu. Kristitty ihminen kiittää siitä huolimatta vuoden ja päivän päättyessä taivaallista Isää siitä, mitä on hänen sallimuksestaan saanut. Joulukin on jonkinlaista inventaarion ja katselmuksen aikaa – joko suvun ja perheen kanssa tai yksin. Onhan se talvipäivän seisaus luonnossakin todellinen pysähdyksen hetki. Sen jälkeen alkaa taas uusi kasvu.

Yllä oleva psalmiteksti kuuluu ”Vanhuksen rukoukseen”, joka käsittää Psalmin 71 Vanhassa testamentissa. Siinä sanotaan näinkin: ”Jumala, sinä olit opastajani jo kun olin nuori, ja tähän päivään asti olen saanut kertoa ihmeistäsi. Kun nyt olen vanha ja harmaapäinen, älä hylkää minua, Jumala. Minä julistan tuleville polville kätesi mahtia ja tekojesi suuruutta”, 71:17-18. Kaikkina aikoina vanhukset ovat pelänneet jäävänsä vaille apua silloin, kun ei itse enää jaksa eikä kykene hoitamaan tavallisiakaan asioitaan. Apua tarvinnut osaa myös olla kiitollinen.

Tekstimme kuuluu 1. sunnuntaille joulusta. Sen aiheena on ”Pyhä perhe”. Joulun jälkeistä sunnuntaita ei joka vuosi vietetä, kun sen paikalle sattuu joku muu juhlapäivä niin kuin tänä vuonna apostoli Johanneksen päivä eli 3. joulupäivä. Sekin on antoisaa, kun saa kuulla joulun aikaan jokaisena juhlapäivänä omat aiheensa. Tuon väliin jäävän joulun jälkeisen sunnuntain herkkyyys ja ’jouluaisuus’ on siinä, että sen ainoassa evankeliumissa, Luuk. 2:33-40 (siis joulu-evankeliumin sisältävässä luvussa Luuk. 2) kerrotaan kahdesta vanhuksesta, Simeonista ja Hannasta, jotka olivat odottaneet Vapahtajaa ja saivat hänet nähdä. Molemmat iloitsivat Jeesus-vauvasta. Paikalla oli tietysti myös se ’välipolvi’ eli lapsen vanhemmat Joosef ja Maria.

Jouluna monen kohdalla on koolla ainakin hetken kolme polvea; jonkun onni on, että neljäkin polvea on samaan aikaan elossa. Näin ei aina ole kehitysmaissa tai muutoin sekasortoisissa maissa. Elämme yleisesti ottaen hyvää aikaa ulkonaisesti, vaikka aina löytyy unohdettuja lähimmäisiä meiltäkin. Joulu kutsuu muistamaan ja auttamaan eri sukupolvia lähellä ja kaukana. ”Iloista antajaa Jumala rakastaa”. 2. Kor.9:7.

Paikkakunnan oma joululehti palvelee myös uskonasiaa ja synnyttää kiitollisuutta. Tällaisissa lehdissä on kirjoituksia sekä tämän päivän lasten ja nuorten maailmasta että muistelmia vuosikymmenten takaa. Nämä vanhat asiat saavat myös meissä tämän hetken eri ikäisissä lukijoissa kiitollisuutta aikaan. Huomaamme, kuinka vähällä tavaralla ennen tultiin toimeen tai kuinka yleensä aika kului iltaisin, kun ei ollut sähköä; paljon muuta ihmettelemistä riittää nykyajan lapsille ja nuorille. Ihmeellisesti me aikuisetkin ikäihmisiä myöten olemme tottuneet sähköiseen viestintään ja koneellistettuun keittiöön. Puhumme ”Seimen lapsesta” ja karjasuojasta Vapahtajan ensimmäisenä majapaikkana, mutta emmepä taitaisi siirtyä vapaaehtoisesti edes 100 vuoden takaisiin asumuksiin.

Iloitaan ja kiitetään näistä ulkonaisista lahjoista mutta ennen kaikkea sielun rauhasta, jonka Vapahtajamme meille toi ja tuo! Hyvää joulua ja Jumalan siunausta vuodelle 2010!

Erkki Hirvi, Parkanon seurakunnan kirkkoherra

Jeesus toteutti Jumalan päätöksen

Parkanon ja Kihniön seurakunnilla on sekä yhteistä että erillistä historiaa. Jo Parkanon kirkkoa rakennettaessa 1800-luvun taitteessa olivat monet kihniöläiset alttiisti mukana rakentamistyössä. Runsaat sata vuotta myöhemmin eli 1917 koitti aika, jolloin Kihniössä oli oma kirkko. Itsenäisen seurakunnan elämä alkoi sitten seuraavana vuonna eli 1918.

Näilläkin paikkakunnilla julistetaan joka joulukuuta sitä sanomaa, joka kerran kuului Betlehemin kedolla. Saamme siitä kuullessamme ihmetellä Jumalan rakkautta. Tietynä ajankohtana ja tietynä paikassa Jumalan Poika syntyi ihmiseksi. Niin hän myös kerran kuoli ja nousi ylös kuolleista. Jumalan pelastusteot ankkuroituvat historiaan, sen mukaan määräytyy myös ajanlaskumme.

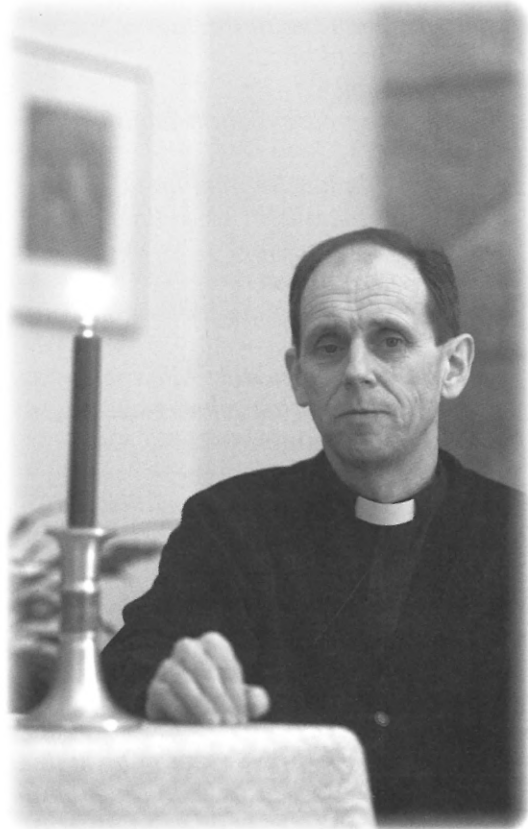
Samalla joulukuuta suuntaa ajatuksemme täältä ajallisuudesta iäiseen. Jeesuksen syntymässä toteutui taivaallisen Isän päätös lähettää maailmalle Pelastaja. Tästä Jumalan päätöksestä Paavali toteaa: "Jo ennen maailman luomista hän on valinnut meidät Kristuksessa olemaan edessään pyhiä ja nuhteettomia Kristuksesta osallisina" (Ef. 1: 4).

Jouluyönä taivas avautui Betlehemin kedolla. Meidän elämässämme lopulta ratkaisevinta on se kysymys, onko meille Jumalan taivas avoinna. Jeesuksen lunastustyön kautta se on tullut mahdolliseksi. Eri paikkakunnilta ja seuduilta on iankaikkiseen elämään vain tämä yksi tie: Jeesus ja usko häneen.

Näin joulukuuta vie meidät katsomaan Jumalan ajatuksia meitä kohtaan ja sitä rakkautta, mikä on hänen sydämessään. Mutta samalla on aiheellista katsoa, mitä on meidän omassa sydämessämme. Pelastus iankaikkiseen elämään toteutuu apostolin sanojen mukaan "Kristuksesta osallisina". Siksi joulun sanoma on muutakin kuin vain historian tapahtumien toistamista. Se on viesti juuri tähän hetkeen. Kristuksesta osallisina voimme olla silloin, kun vastaanotamme Jeesuksen sydämeemme sen evankeliumin kautta, jota kuulemme.

Joulun Herran lahjoittamaa armoa toivottaen !

Kihniön ev.lut. seurakunta
Mauri Pihlajamaa

Lapsen lailla

Lapsen lailla katson maailmaa,
mikä joulussa onkin ihanaa?
Liekö tähti tuikkiva,
pipari makoisa
vai kun saa oikein paljon lahjoja?

Lapsen lailla katson maailmaa,
mikä joulussa oikein koskettaa?
Kuuluu joululauluja,
syntyi Poika tallissa,
mennäänköhän joulukirkkoon aattona?

Kun katsoo lapsen lailla tätä maailmaa,
pienet hetket joulun aikaan saa.
Pieni hetki hiljainen
ja katse rakkauden,
näin joulu täyttää pienen sydämen.

Tähti kirkkain

Nyt tähti kirkkain meille tien viitoittaa,
Seimen luokse jälleen saamme vaeltaa.
Näin Kristus Vapahtaja vain muistuttaa,
Hiljentyä saamme, kuulla jouluntarinaa.

Enkeleiden kuoro ilon meille suo,
Maailmalle kertoo syntyi ihme tuo.
Kaikuu koko taivas, kuuluu päällä maan,
Yhtyä voi lauluun, iloon sekä kunniaan.

Paimenien joukko käy matkaamaan,
Seimen ihmettä he saavat todistaa.
Polvistuvat eteen Jeesus-lapsosen,
Palaavat he lampain luokse sydän riemuiten.

Tietäjätkin lähti luokse lapsosen
Löysivät he tallin, seimen pienoisen.
Kumartavat lasta olkivuoteellaan,
Haluavat kunnioittaa Häntä lahjoillaan.

Nyt tähti kirkkain meille tien viitoittaa,
Seimen luokse jälleen saamme vaeltaa.
Näin Kristus Vapahtaja vain muistuttaa,
Hiljentyä saamme, kuulla jouluntarinaa.

Hetki ihmeellinen

Aasi jaksoi kantaa
suuren suurta taakkaa,
Kulki tie Betlehemin pienen, pieneen talliin.

Pieni paimen kuuli
kuinka onkaan suuri.
Ihme tuo taivahinen, tallin seimen pienen.

On hetki ihmeellinen,
pienen ihmisen,
sen kertoi tähti tuikkien.
On hetki ihmeellinen
meidän kaikkien
sen kerromme nyt iloiten.

Eleonora Printz

Elämän unelma

*Elämä kattoo kuin unelma vaan
Vuodet ne vierivät pois
Aika kuin virta se pois kiiruhtaa
Ikäänkuin varjo vain ois*

*Mennehet päivät ne ei palaja
Sil Luoja on säätänyt sen
Kuitenkaan hän siis ei pois unhoita
Kuinka me käytämme sen*

*Ihminen ompi kuin ihana tuo
Kukka mi pian lakastuu
Hengäys hallalta kylmän vaan
Maan poveen oot suljettuna*

*Lapset ne vanhemmilta pois temmataan
Nuoret ne jättävät maan
Neito jo kylmänä paarilla on
Vaik äsken oli kukoistava*

*Isät ja äidit ne jättävät vaan
Orvoksi Rakkahansa
Kuin kuoleman enkeli kutsuva on
Niin pakast he noudattavat*

*Muista oi ihminen tärkeätä
Aikaa pois kiiruhtavaa
Muist joka ainoa minuutti sä
Kaikkivaltiaan tuomiota*

12.3.1916

Nikodemus Niemi

(ent. Rustari, ent. Isakson)

Poliisikonstaapeli Kihniöstä

Kesämuistelma

*Kullassa illalla välkkyi
sinijärven pinta
Kaislikkorannan varjoavat
ikihonkain tummat latvat
Ah, kesä palaatko milloin?
oi ihanuutta taas aikain
Me soudamme
lahden hopeaan,
aalloilla armahilla
kuin rökkäät uimme
On talvisäilössä luistimet,
mut tarpeen taas uistimet
Leiviskäiset petokalat
mätäkuussa potkii
Ahven, särki hotkii
onkimatoja*

*Ilmeisesti Immi Hellenin samannimen runon innoittamana kirjoitti **Vihtori Salomaa** vuonna 1924 Kihniön Kankarilla*

Tantereen lavan historia

Ulla Kuusisto

Sana Tantere on vanhaa suomea ja tarkoittaa tallattua, poljettua maata, yleensä mäenkumpareta. Sen synonyymi on Tanner.

Minua sana kiehtoi jo lapsena, kun kuulin aikuisten puhuvan Tantereen lavasta. Sinne mentiin tanssimaan. Tätinikin meni sinne, vaikka mummoni kielsi sanoen: "sinne pahuuden pesään et mene!" Ihmettelin, minkälainen se pahuuden pesä on. Myöhemmin asia selvisi, kun serkkupojan myllykuorman päällä matkasin toisen tätini luo Kuivaskylään. Serkkupoika näytti Kankarilla; tuossa on Tantereen lava.

Raittiusyhdistys Kankari perustettiin 1921

Raittiusyhdistys Kankari omisti Tantereen lavan Kihniön Kankarilla. Seura oli perustettu vuonna 1921. Seuran tarkoituksena oli, sääntöjen mukaan, vastustaa juovutusjuomien käyttämistä ravinto- ja nautintoaineena, edistää terveitten ja raittiitten elämäntapain leviämistä, toteuttaa raittiusaatetta yhteiskuntaelämässä, auttaa juoppou-

desta kärsiviä sekä kasvattaa jäseniään valppaasti seuraamaan yhteiskunnallisia kysymyksiä. Seuran toimihenkilöinä ovat olleet mm. Vuonna Välikkilä, H. Jokipii, Vuonna Piikkilä, S. Törmä, O. Piikkilä, E. Piikkilä.

Seurassa oli 40-luvulla keskusteltu tanssilavan pystyttämisestä Kankarille. Haluttiin ilmeisesti jotain keveyttä sodanjälkeiseen ankeaan elämään. Raittiusyhdistys päätti kokouksessaan Lahtisella 29.07.1945 ostaa tontin tanssilavaa varten. Asiasta oli käyty neuvottelut edeltäkin, joten ostopäätös kirjattiin tuolloin. Päätöksen mukaan kauppahinnaksi sovittiin 15.000 Smk.

Tontti ostettiin Ilmari ja Enni Kivistöltä Jokipiin tilaan kuuluvasta Tantere-nimisestä mäestä. Kauppakirja on päivätty 26.12.1945. Tila oli pinta-alaltaan 0,350 hehtaaria. Tilan lohkominen ja rajapyykkien merkitseminen tapahtui vuonna 1951. Vasta vuonna 1953 tontti merkittiin maarekisteriin Turun ja Porin läänin maanmittauskonttorissa jakomerkillä 6^b ja rekisterinumerolla 6^c. Lainhuudatus saatiin vuonna 1958.

Puutavara sahattiin Salisen sirkkelillä

Raittiusyhdistys toimi hiljaksen. Lavan rakentamista valmisteltiin keräämällä jäseniltä puutavaraa, joka sitten sahattiin Salisen sirkkelillä.

Rahaa seura keräsi järjestämällä myyjäisiä ja iltamia, mm. 12.05.1946 oli iltamat Kuivasjärven Erkalassa, soitte Leppäaho & Talasniemi. Eri raittiusseurojen kanssa oli jonkin verran yhteistoimintaa ja vierailuja, esim. vuonna 1947 seura sai kutsun vierailla Luoteen Honkalinnassa, kutsujana Ry Pyrintö.

Lavan rakentaminen aloitettiin kesällä 1948. Kaikki työ tehtiin talkoilla. Lavan koko oli 10x12 m. Vaikka puutavara saatiin "omalta välältä", oli myös rahalla maksettavaa esimerkiksi kattopellit. Vihdoin keväällä 1949 lava oli valmis.

Lavarakennuksen lisäksi tontille oli pystytetty huussi- ja putkarakennus. Putka oli oltava ajan määräysten mukaan.

Seuralle oli valittu huvitoimikunta, joka aloitti tanssien järjestämisen. Avajaistanssit pidettiin lauantaina 11.6.1949 klo 20.00 alkaen, kuten ilmoituksesta näkyy.

Huvitoimikunnalla oli usein pilke silmäkulmassa ilmoituksia laatiessaan, esimerkkinä päivätanssit 17.07.1949. Toimikuntaan kuuluivat mm. Piikkilän miehet. Huvitoimikunnan lisäksi tarvittiin ”ravintolan” pitäjä, sillä lavalla myytiin limonaadia ja karamelleja. Järjestysmiehiä tarvittiin myös, joten järjestysmiesluvat haettiin Parkanon nimismieheltä.

Esiintyjiä löytyi omalta kylältä

Tärkein kuitenkin lienee tanssilavan toiminnalle ollut soittaja tai soittajat. Omalta kylältä onneksi löytyi soittoa laulutaitoisia. Varmaan kaikkein useimmin esiintyi Esko Pajunen soittajana ja laulajana. Alkuaikoina rumpalina oli Tauno Kivisalmi. Nimi Talasniemi näkyi myös usein ilmoituksissa. Vierailevia yhtyeitäkin oli, esim yhtye Kimara. Suosittuja kappaleita olivat silloin mm Kielon jäähyväiset, Metsäkukkia ja Mantsurian kukkuloilla. Soittajia varten oli rakennettu jonkinlainen koroke. Mitään koväänislaitteita ei lavalla ollut.

Vaikka lavalla myytiin limonaadia, ei se kaikille riittänyt, vaan piti saada väkevämpää. Sitä haettiin Väärälän kioskilta, joka oli melko lähellä lavaa.

Myöskin kylän kauppias joutui iltamyymäksi, kuten kauppiaan tytär muistelee.

Lava sai heti alkuunsa suuren suosion. Se oli aina täynnä väkeä, parhaimmillaan ehkä 200-250 henkeä. Tunnelma oli tiivis. Sinne tultiin kävellen tai pyörillä. Autoja oli hyvin vähän. Kuivaskylältä tultiin joskus ns ”tasaperällä”, joka sitten olikin täynnä väkeä. Pohjanmaallakin oli joillakin autoja, joilla tultiin Tantereen lavalle tanssimaan. Tansseja järjestettiin jopa kaksikin kertaa viikossa.

Lavan suosio jatkui aina vuoteen 1953. Silloin avattiin Aitolahden lava Korhosjärven rannalla ja se verotti Tantereen kävijämäärää.

Lavan tilalle viljankuivaamo

Raittiusyhdistys lopetti tanssien pidon vuonna 1954 ja suunnitteli lavan ja tontin myymistä.

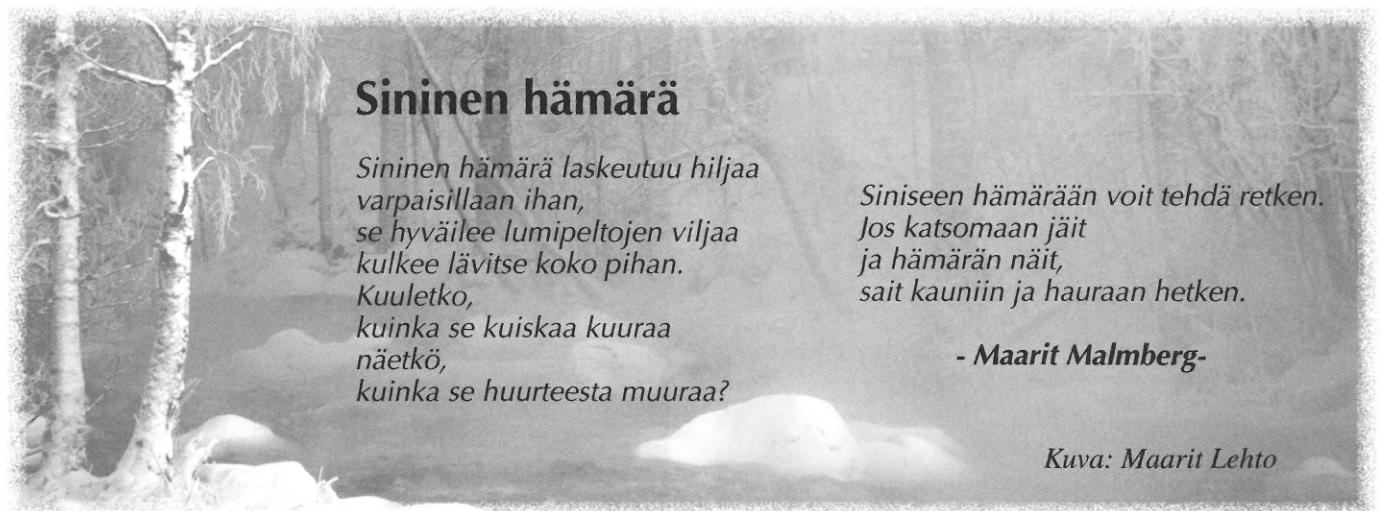
Kankarilaiset isännät olivat muutama vuosi aiemmin perustaneet Kankarin koneyhtymän, joka havitteli uuden viljankuivaamon rakentamista. Tantereen lava tuli kai jollekin isännälle mieleen sopivana paikkana.

Tammikuun 19. päivänä vuonna 1958 päätettiin ostaa Koneyhtymälle Tantereen lava. Ostajina olivat Kankarin isännät, joita oli kauppakirjan mukaan 16 henkilöä. Kauppahinta oli 70.000:-. Kauppaan kuului maakappale RN6⁶, tanssilava, putkarakennus ja ympärillä oleva piikkilanka-aita. (Piikkilanka mainitaan erikseen, koska silloin oli kova pula kaikesta, myös piikkilangasta). Lainvoiman myynti sai vuonna 1959. Tuon vuoden aikana kaikki isännät maksoivat osuutensa Raittiusyhdistykselle, kukin 4.375:-. Lavarakennuksesta tehtiin viljankuivaamo. Putkarakennus siirrettiin Takalaan.

Lava palveli aikansa kuivaamona, kunnes oli aika lopettaa sekin toiminta. Vuonna 1978 Koneyhtymä piti huutokaupan, jolla se myi kuivurin koneet ja laitteet eri huutajille. Tontti ja lava myytiin Hannu Tammirannalle hintaan 5000:-. Myöhemmin hän myi sen edelleen.

Nykyään tontti on hyljättynä pajua ja sammalta kasvaen, yksi autoromu ruostuneena tontin nurkalla. Mitään rakennuksia ei enää ole, vain sammaloitunut kivijalka osoittaa paikan, jossa Tantereen lava joskus oli.

Omia muisteluitaan ovat kertoneet Esko Pajunen, Esa Alho, Meeri Tarsia, Bertta Piikkilä, Simo Kokko, Paula Haavisto.

Sininen hämärä

*Sininen hämärä laskeutuu hiljaa
varpaisillaan ihan,
se hyväilee lumipeltojen viljaa
kulkee lävitse koko pihan.
Kuuletko,
kuinka se kuiskaa kuuraa
näetkö,
kuinka se huurteesta muuraa?*

*Siniseen hämärään voit tehdä retken.
Jos katsomaan jäit
ja hämärän näit,
sait kauniin ja hauraan hetken.*

- Maarit Malmberg -

Kuva: Maarit Lehto

Vuoden Yrittäjän salaiset aseet: työnteko ja läheiset

Veli-Matti Heinisuo

Parkanossa Vuoden 2008 Vuoden Yrittäjäksi valittu Reijo Lempinen naurahtaa muistellessaan 90-luvun alkuvuosia. Tuolloin hän taivutti ja hitsasi rautaa alkeellisilla koneilla kylmässä ja jonkun verran pimeässäkin hallissa, koska lama oli vienyt menestyvältä puualan yrittäjältä lähes kaiken.

- Ei siinä oikein raaskinut lämmittääkään, kun rahaa ei liiemmälti ollut. Eipä silloin päähäni välähtänyt, että vielä joskus saisin yrittäjäpalkinnon.

- Minua parempia yrittäjiä on vaikka kuinka paljon. Ajattelen niin, että sain tunnustuksen sinnikkydestä, jolla täydellisen romahduksen jälkeen palasin yrittäjäksi.

Läheisten tuki esti eristäytymästä

Metallialan yritystä, Ikitaito Oy:tä, luotsaavan Reijo Lempisen konkurssista alkanut tarina kävisi hyväksi esimerkiksi siitä, miten asiat on laitettava uuteen järjestykseen ja hyviä asioita on osattava arvostaa lähes toivottomassa tilanteessa.

- On tärkeää, ettei eristäydy muusta maailmasta. Meinasin sortua, mutta ystävät auttoivat. Harrastuksillakin oli iso merkitys ja voimaa löytyi myös kirkosta, jossa kävimme joka sunnuntai.

Ison tunnustuksen Reijo Lempinen antaa vaimolleen, kolmelle tyttärelleen ja muille läheisilleen.

- Rahaa ei ollut yhtään ja velkaa en olisi saanut, jos veljeni eivät olisi auttaneet. Oli tärkeää, että tunsin kuuluvansa johonkin.

Nousu oli hidas. Lempinen puursi töitä pääasiassa yksin ensimmäiset 7-8 vuotta. Investoida saattoi vain siinä tahdissa kun oli hankkinut tarvittavat rahat. Yksi henkisen kantin ainesosa oli sahalaitoksen rakentaminen Viroon.

- Ei se taloudellisesti niin iso asia ollut, mutta siellä saattoi pitää itseäni enemmän ihmisenä, kun muillakin olivat asiat huonosti.

Ennakointi ja ajoitus ratkaisevia

Ikitaidossa oikaistaan, katkaistaan ja hitsataan noin miljoona kiloa terästä vuodessa. Tuotanto menee kokonaisuudessaan Ikaalisissa toimivalle Siporexille. Reijo Lempisen kulmakivet ovat olleet kova työnteko ja vuosien varrella kehittyneen näkemyksen hyödyntäminen.

- Investoinnit on hyvä tehdä jo hieman ennen kuin tarve tulee. Alihankkijan pitää välillä tietää päämiehen asiat niin hyvin, että voi esittää ratkaisuja jo ennen kuin niitä

kysytäänkään. Sillä järkeilyllä olen tässä edennyt.

Reijo Lempinen myöntää, että hyvää tuuriakin on matkan varrelle mahtunut. Investointien oikealla ajoituksella on ollut iso merkitys.

- Hallin puolelta kuuluva jatkuva melu on hyvä merkki. Yrittäjäpalkintokin olisi jäänyt saamatta ilman hyviä työntekijöitä.

Ikitaito Oy:ssä on kymmenkunta työntekijää, mutta kesällä heitä on vielä muutama enemmän. Yritys nimittäin vastaa Poltinkoskella Ikaalisten Golfin ravintolatoimintoista ja oheispalveluista. Siellä ohjat ovat Reijo Lempisen Anja-puolison käsissä.

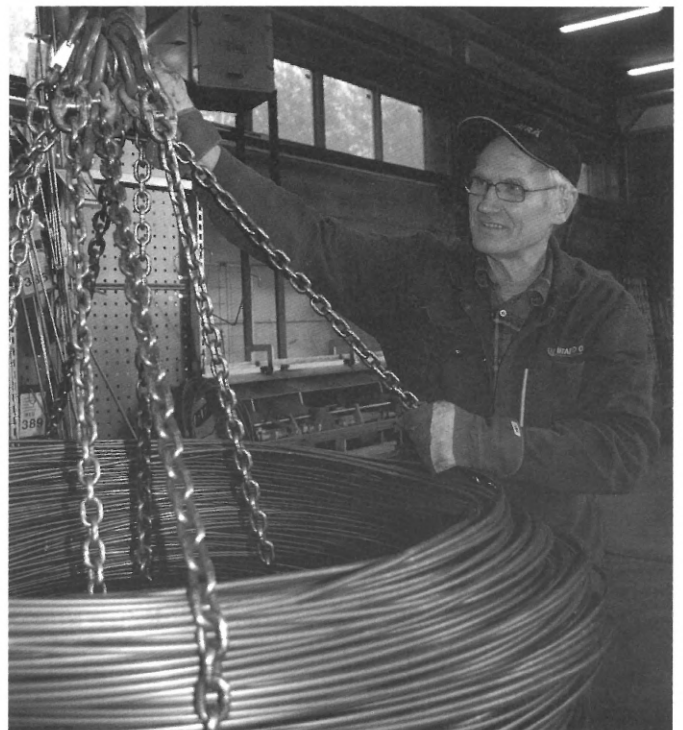
Luottamustoimille on oma aikansa

Reijo Lempinen suunnittelee työskentelevänsä yrittäjänä vielä muutaman vuoden ajan, 68-vuotiaaksi, mikäli terveyttä riittää.

- Ihmeitä ei ole tarkoitus tehdä, mutta mikäli yhteistyö nykyisen kumppanin kanssa jatkuu, pyrimme koko ajan kehittymään. Yksi laajennus on vielä suunnitteilla.

Reijo Lempinen tuumii, että kovassa työtahdissa ei mieli ehdi vinksautelemaan. Toisaalta hän ei ole montaakaan kertaa kysyttäessä osannut sanoa ei, ja onkin mukana niin kaupunginvaltuustossa, kirkkovaltuustossa ja kylätoiminnassa kuin monessa muussakin.

- Yksinkertaista työtä tehdessä järki luistaa parhaiten, joten silloin minulla on sopivaa aikaa ajatella luottamustoimienkin vaatimia ajatuksia, myhäilee Reijo Lempinen.

Maatilan työt hoituvat tasapuolisesti

Veli-Matti Heinisuo

Vuonna 2008 Kihniön Vuoden Yrittäjä -palkinnolla huomioitiin maatalousyrittäjät Tiina ja Mikko Lahdentausta. Pariskunta pyörittää 500 lihasian tilaa. Tästä erotettuna Motomikko Oy työllistää kolme miestä harvesterin ja metsäkoneen käyttäjinä.

Mikko Lahdentausta työskentelee metsässäkin tämän tästä, mutta sikala on yrittäjäpariskunnan yhteinen työympäristö - samoin kuin muut maatilan työt tasapuolisesti. Oma lukunsa on tietokoneella tapahtuva työ, joka koskettaa molempia.

- Tuntuu, että aina on joko 10., 15. tai 20. päivä, nauraa Mikko Lahdentausta viitaten palkanmaksuun ja muihin määräpäivinä tehtäviin tilityksiin.

Pitkille työpäiville ei näy muutosta

Hyvin hoidettu tila kauniilla järvenrannalla on ollut asutuna 1500-luvun puolivälistä asti ja suvulla jo vuodesta 1649.

- Minulla on kaksi siskoa, joten paljon vaihtoehtoja ei ollut. Vanhemmat vain ilmoittivat, että sinä jäät tähän, kertoo Mikko Lahdentausta.

Kovasen tilan 22. isäntää ei yhtä kovalla määräyksellä rekrytoida, mutta Lahdentaustat toivovat tehtävän kiinnostavan pian 11 vuotta täyttävää Janne-poikaansa. He itse aikovat siis olla vastuussa vielä hyvän tovin, vaikka ajatus ei aina kovin kevyeltä tunnukaan.

- Epävarmuustekijöitä on paljon, eikä työmäärä vuosien kuluessa ole ainakaan vähentynyt. Tuntuu jopa siltä, että nuorempana jäi joskus vähän aikaa muullekin kuin työn teolle, mutta ei enää.

EU:n tuomat vaatimukset ovat maatalousyrittäjän päivittäistä arkea. Mikko Lahdentausta myöntää, että byrokraatia pistää edelleenkin vihaksi.

- Perusoptimismi on kuitenkin pakko säilyttää ja usko siihen, että joskus tulee helpompiaakin aikoja ja sitten aikaan voisi siirtyä terveenä eläkkeelle.

Molemmat toteavat, että yrittäjäyys on elämäntapa, johon on pienestä pitäen kasvanut. Vaihtoehtoja he toki ovat miettineet moneen otteeseen jo siksikin, että aikanaan isoksi luokiteltu sikala on nykymittojen mukaan pieni, eikä maantieteellisten syiden vuoksi ole laajennusmahdollisuuksiakaan.

Hintojen nousu ei auta tuottajaa

EU:n hyviin puoliin lukeutuu se, että Suomessakin kotimaisen ruuan arvostus on noussut. Alan vinoutumille tälläkään seikalla ei ole korjausta saatavissa.

- Kaupan määräävä asema elintarvikekaupassa on ikävä asia. Esimerkiksi S-ryhmän myynnin isosta kasvusta paljolti tulee juuri ruuan hinnasta. Tuottajalle tämä ei näy esimerkiksi sianlihan hinnassa pätkeäkään.

Kaupan ulkoa tuoma pakastettu sianliha ei Lahdentaustoilta ymmärrystä saa. He toivovat, että joissakin suunnitelmassa oleva maidon tuonti ei ainakaan käynnistyisi.

- Maatalouspolitiikalta ei vaadittaisi suuriakaan nostoja hintoihin, jotta voitaisiin poistaa nyt käytettävien tukien tarve.

Metsäpuolella uusia ja kestopurheita

Metsäkoneyrittäjän investoinneissa puhutaan usein suurista summista. Motomikonkin ajokone on juuri uusittu, eikä tämänhetkinen alan kuuhunta hintakriiseineen mieltä juuri lämmitä. Huolenaiheita on näkyvissä roppakaulalla.

- Leudot talvet ovat aiheuttaneet päänsärkyä jo pitkään. Kunnan talvea ei ole tullut ja pakkaskausi on kestänyt hädän tuskin kaksi kuukautta. Leimikoiden teko onkin siirtynyt monissa kohteissa.

Mikko Lahdentausta kertoo odottavansa sekä toiveikkaana että pelokkaana sitä hetkeä, kun talvi sallii pääsyn keirikkometsiin.

- Jos tulee kunnan pakkastalvi, niin silloin on mentävä kuin Hurinki tulipalossa!

Kuka oli Aimo Raassina?

Heikki Lammi

Vaimoni Varpu julkaisi Parkanon Joulu 2008 -lehdessä sivulla 37 kuvan, joka oli otettu Parkanon pappilassa vuoden 1915 paikkeilla. Kuvassa hänen äitinsä Martta Jalosen vieressä istuu poika nimeltään Aimo Raassina. Vanhemmassa lehdessä Parkanon Joulu 1977 on Martta Sevion kirjoitus *Muistelma Fr. Vuonna Tommilasta*. Siinä on sivulla 11 kuva, missä on samaa pappilan väkeä, mutta hieman enemmän. Kuvat on otettu samalla kertaa, koska lapsilla on samat asusteet ja lavasteetkin ovat samat. Parkanolaissyntyinen opetusneuvos on tunnistanut pojan Aimo Raassinaksi.

Internetin hakukone Google tarjoaa mahdollisuuksia jäljittää tarkemmin etsittyä henkilöä. Sieltä löytyy 58 osumaa hakusanoille ”Aimo Raassina”. Löytyy myös valokuva, jonka perusteella tunnistaminen varmistuu. Osoitteesta vilppula.com löytyy Sursill-sukutauluja, joista kannattaa aloittaa. Martta Sevion julkaisemassa kuvassakin on ruustinnan äiti, sukunimeltään Raassina, o.s. Bonsdorff. Nyt selviää tarkemmat henkilötiedot:

Bonsdorff, Anna Suoma Gabriela, s. 18.3.1850 Hämeenkyrö, k. 13.4.1927 Siikainen.

Hänet on vihitty 15.8.1867 Paavo Raassinan kanssa, s. 31.12.1837 Kontiolahti, k. 1.2.1913. Puoliso oli Ruskealan lukkari. Tällä pariskunnalla oli 10 lasta:

Antti Paavo, s. 1867

Johannes, s. 1868

Herman, s. 1868

Aina, s. 1870

Suoma Maria, s. 9.1.1872 Ruskealassa,

k. 13.12.1948 Ylöjärvellä

Tyyne Linnea, s. 1873

Hilja Selma, s. 1875

Helmi Loviisa, s. 1878

Väinö Toivo, s. 1880

Armas Edvard, s. 1881.

Näistä Suomen puoliso oli Frans Vihtori Tommila, s. 26.2.1871 Merikarvia, k. 25.7.1939 Parkano.

Heidän ainoa lapsensa oli Sirkka-Suoma Salome Tommila, s. 7.2.1902 Merikarvia. Frans tuli Parkanon kirkkoherraksi 1914.

Suomen sisaruksista toiseksi nuorin oli siis Väinö Raassina, s. 3.4.1880 Ruskealassa, k. 13.11.1923 Imatralla. Hänen puolisonsa oli Hilja Loviisa Niiranen, s. 25.8.1885, ja heillä oli viisi lasta:

Aimo Tapio Raassina, s. 18.6.1910 Ruskeala,

k. 13.11.1986 Helsinki

Erkki Johannes, s. 2.11.1911 Ruskeala,

k. 16.12.1989 Jyväskylä

Väinö Paavo, s. 12.4.1913 Helsinki,

k. 19.1.1981 Lieksa

Hilja Maila Annikki, s. 17.7.1915 Sortavala,

k. 11.9.1967 Helsinki

Veli Niilo Sakari, s. 15.11.1916 Haapavesi,

k. 17.1.1994 Lieksa.

On helppo päätellä, miksi Aimo-poika vietti kesää sukulaisalastalossa Parkanossa. Isoisä oli kuollut ja kotona Sortavalassa oli pieniä sisaruksia, joiden hoitamisessa äidillä varmaan oli täysi työ. Parkanon pappilassa oli myös hie-
man vanhempia lapsia, jotka jo osasivat huoltaa Aimoa.

Sotilasaikakauslehti 52 (1977) kertoo Aimo Raassinasta, että hän palveli talvisodassa liikkuvan sotapoliisikompanian päällikkönä Kannaksella. Jatkosodan hyökkäys- ja asemasotavaiheen ajan hän toimi komppanian päällikkönä JR 7:ssä ja JR 49:ssä. Suurhyökkäyksen alkaessa hänet määrättiin pataljoonan komentajaksi II/JR 7:ään. JR 7 tunnetaan myös nimellä Ehrnrootin Tyrjän rykmentti.

Sotahistoriasta löytyy kertomuksia Äyräpään ja Vuosalmien ratkaisutaisteluista, joita käytiin kesä-heinäkuussa 1944. Venäläiset menettivät arvoilta 15000 miestä ja suomalaisten tappiot olivat noin 5000 miestä. Toisen pataljoonan jääkärijoukkue hupeni kolmasosaan alkuvahvuu-
destaan.

Kenraali Adolf Ehrnrootin elämänkerta -teoksessa kuvataan Äyräpään vaikeaa tilannetta: Kapteeni Aimo Raassina soittaa komentaja Ehrnrootille:

– Täällä on vaikeat paikat, miehet uhkaavat jättää asemansa. Ehrnroot menee Vuoksen rantaan ja hänet viedään syöksyveneellä vastarannalle, joka todetaan jääneen täysin linnoittamatta. Tämä oli kolmas ja samalla viimeinen puolustuslinja. Kapteeni Raassinalla on epäkiitollinen tehtävä, hänen on puolustettava Äyräpäänharjun vaikeinta kohtaa. Etumaastossa on laajoja peltoaukeita, jotka ovat edullisia puna-armeijan panssarivaunuille. Raassinan pataljoonan 7. komppania on asemassa Äyräpään kirkon raunioiden ympärillä. Takana on Vuoksi ja edestä lähestyy vihollinen. Miesten hermostuneisuutta lisää vielä se, että vuolaan Vuoksen yli rakennettu ponttoonisilta on purettu. Ehrnroot käytti uudenlasta taktiikkaa, hän perusteli miehistölle, miksi asemat nyt täytyy säilyttää. Enemmän ei päällikkö ollut perustellut käskyjään. Kun sitten vihollinen yöllä hyökkäsi useita kertoja suomalaisten asemia vastaan, niin nämä joukot torjuivat kaikki hyökkäykset. Pölläkkälän kohdalla venäläiset nostivat suuren tähystyspallon ilmaan, jossa oli tulenjohtaja. Raskas kenttätykki oli asemassa Pölläkkälän kylän vastarannalla. Tykin suorasuuntauskraanaatti osui palloon, joka putosi tulenjohtajineen alas. Niin tilanne vähitellen rauhoittui. (Tuolta Äyräpään Pölläkkälästä siirrettiin keskikoulu sotien jälkeen Parkanoon.)

Edellä mainitussa Sotilasaikakauslehden kirjoituksessa Aimo Raassina kuvaa itse johtamiseen vaikuttavia tekijöitä, miten oikean hengen merkitys sotilaallisessa suorituksessa on ratkaiseva. Joukkueen johtajan asema on vai-

kea hänen joutuessaan panemaan ylhäältä tulleet käskyt täytäntöön ja ja toisaalta ottaessaan vastaan niiden aiheuttamat reaktiot. Tärkeitä kysymyksiä ovat myös kurin säilyminen ja pelon voittaminen.

Käytyjä taisteluja Raassina havainnollisti mainitussa julkaisussa kahdella karttapiirroksella. Toisessa komppania hyökkäsi 9.8.1941 Laatokan luoteisrannalla Paskanotkosta Kakisperseenmäelle, otti 70 vankia ja sotasaaliiksi 150 hevosta, kuormastoa ja kranaatinheittäjiä. Toisessa piirroksessa taas on kuvattu pataljoonan vastahyökkäys Siiranmäessä 15.6.1944.

Sotien jälkeen Aimo Raassina on toiminut Suomen Reserviupseeriliiton järjestösihteerinä ja pääsihteerinä 1956-70. Hän vieraili Parkanossakin 1970-luvulla juhlapuhujana reserviupseerien tilaisuudessa. Myöhemmin hän toimi Suomen Sotaveteraaniliiton toiminnanjohtajana ja oli marsalkka Mannerheimin perinnesäätiön hallituksen jäsen 1973-84. Hän on yksi niistä harvoista upseereista, joita on sodanaikaisista ansioista ylennetty everstiluutnantiksi. Hän kuoli Helsingissä 1986.

Kuvassa Aimo Raassina edessä keskellä.

Setlementtiliike Parkanossa 10 vuotta

Teksti Aino Rimppi, kuvat Parkanopirtin albumista

Setlementtiliike perustuu kristilliseen ja sosiaaliseen työhön. Suomessa setlementtiliike on toiminut 1910-luvulta. Parkanossa liike on herätetty eloon 25. maaliskuuta 1999 ja yhdistys perustettu nimellä Parkanon vapaaehtoistyö.

Parkanopirtille löytyi tila 5. marraskuuta 1999 kuin tilauksesta. Parkanopirtti on keskeisellä paikalla saapua vaikka jutustelemaan muiden ihmisten kanssa. Samalla voi juoda kupin kahvia, olla kuin olisi vierailulla ystävien luona.

Parkanopirtillä on nyt merkkipäivä. Parkanon setlementti on tämän vuoden marraskuussa tukenut lähimmäistä 10 vuoden ajan.

Setlementin toiminta-ajatus

Sana setlementti tulee englanninkielisestä verbistä to settle, mikä merkitsee asettua asumaan. Mitä tekemistä asumaan asettumisella voisi sitten olla lähimmäistyön kanssa?

Liikkeen aloitti Englannissa pastori Samuel Barnett, joka pelästy aineellista ja henkistä hätää paikallisissa työläiskortteleissa. Hän oivalsi, että kortteleiden asukkaat voisivat rikastua henkisesti häivähdyksestä sivistystä, kun heillä olisi mahdollisuus sosiaalisiin, henkisesti oivaltaaviin kontakteihin.

Työväestön olisi pastori Barnettin mielestään saatava ajatuksia herättäviä vaikutteita. Minkään ryhmän ei pitäisi eristäytyä. Niinpä hän keräsi ylioppilaita ja koulua käyneitä asumaan samoihin kortteleihin työläisten kanssa Elettiin 1880-lukua.

Setlementtiliike on sittemmin levinnyt kaikkiin maihin, Suomeen 1910-luvulla merimiespappi Sigfrid Sireniuksen mukana. Suomen Setlementtiliitto on Kansainvälisen Setlementtiliiton (IFS) jäsenliitto.

Yhdistyksen perustamisvaiheet

Parkanon setlementtiliike ujuttautui Sylvi Raition ajatusten seurauksena. Sylvi oli jo jonkin aikaa ihmetellyt, miten ja missä vanhemmat ihmiset voisivat tavata toisiaan. Hän uskoi ajatuksensa ensimmäiseksi Mirja Käkelälle, joka oli vierailut Setlementti Kyröskosken Koskikammarissa.

Setlementtityö sai näin siivet. Naiset ottivat yhteyttä Kyröskoskelaan, jonka toiminta oli aloitettu jo sotien välillä, vuonna 1943. Rohkeasti Sylvi Raitio ryhtyi tuumasta toimeen, keräsi muutaman uskotun, jotka syttyivät ajatukselle. Niin perustettiin Parkanon vapaaehtoistyö.

Toini Viinamäki näki työvoimatoimistosta käsin toiminnan työllistävän merkityksen ja antoi valmistelulle arvokasta tukea. Tarja-Riitta Evans toimi pitkään yhdistyksen sihteerinä, Aila Aaltio-Järvirova palkattiin ensimmäiseksi työntekijäksi. Parkanopirtti oli näin mahdollista pitää arkisin auki 3-4 tuntia, kun tätä ennen tarvittiin talkoovoimia.

Yhdistyksen perustajajäseniä olivat Sylvi Raitio, Mirja Käkelä, Vappu Käenmäki, Anja Husgafvel, Anja Kosola, Irja Sammi, Pirjo Pajunen, Eila Toriseva, Heikki Järvenpää, Tiina Haapala, Terttu Seppälä, Aila Tekokoski, Pirjo Koivusalo, Raili Mansikkamäki, Eila Kangasniemi ja Tuula Uusitalo.

Osa perustajajäsenistä kuului hallitukseen. Parkanon Setlementtiyhdistyksen hallituksen puheenjohtajina toimivat Aila Aaltio-Järvirova, Riitta Kaitaranta ja Taru Myllymäki. Nykyinen puheenjohtaja on Mirja Käkelä, varapuheenjohtaja Anneli Pajunen ja sihteerirahastonhoitaja Sirpa Liukkonen.

Taru Myllymäki edustaa nuorta polvea Parkanon setlementtitoiminnassa. Vuodesta 2002 hän toimi neljän vuoden ajan Parkanon ja Kyröskoskelan setlementtien vanhustyössä projektivastaavana. Setlementin puheenjohtajana Taru toimi useita vuosia, vuoteen 2008.

Parkanon vammaisten palvelukeskukset Pajulintu ja Uunilintu sekä vanhusten palvelutalot Rauhala ja Rantakoto ovat saaneet asukkaalleen ulkoiluttamisapua. Samoin saapuu viikoittain joku vapaaehtoinen lukemaan vanhukseille Ylä-Satakunnan. Parkanopirtin vapaaehtoistyöntekijät ovat valmiita myös terveyskeskuksessa erilaisiin tehtäviin ja saattoavuksi sairaalakäynneille.

Toiminta on jatkunut 10 vuoden ajan.

Työ ja kulttuuri kunniaan

Parkanopirtillä seurustellaan ja kahvitellaan. Vapaaehtoistoimijat välitetään auttamaan Parkanopirtin kautta. Mukana toiminnassa on noin 30 henkeä. Palkattuna työntekijänä toimii emäntä. Työharjoittelupaikkana pirtti on ollut monelle.

Hyvän mielen olohuone oli nimeltään kolmevuotinen hanke, joka toteutettiin Raha-automaattiyhdistyksen tuella. Se päättyi vuonna 2008. Tuloja on saatu lahjoituksin, jäsenmaksuin, vapaaehtoisin kahvirahoin kuin myytävien tuotteidenkin turvin.

Parkanopirtti on myös pieni kulttuurinkehto. Siellä järjestetään näyttelyitä ja esitelmätilaisuuksia. Yleisölle on järjestetty jopa Joel Hallikaisen konsertti kirkossa, yhdessä Parkanon seurakunnan kanssa. Maanantaisin kokoontuu käsityöpiiri. Perjantaisin kello 12 saapuu seurakun-

tien edustaja pitämään Kirkkovartin. Parkanopirtin jäsen-
ten kanssa on niin ikään tehty useita virkistysmatkoja.

Miesten piiri kokoontuu kerran pari kuukaudessa. Naisten
piiri pyörähti käyntiin 2009 keväällä, ja toiminta on vireää.
Pirtillä vierailee toisinaan päiväkotiryhmä Nassikat.

Kesän kohokohtaksi on muodostunut vihtatalkoot, Vihtafestarit. Vihtafestarit antavat valmiudet pitää yllä peri-

suomalaista kulttuuria, mutta se tuo myös tärkeää "tuoh-
ta" toiminnan ylläpitämiseen. Kuukausittain pirtillä vie-
railee kutsun saanut nojatuolivieras, joka kertoilee edus-
tamastaan alasta tai tehtävästä.

Parkanopirtin toiminnasta ilmoitetaan aina kuukauden
lopussa Ylä-Satakunta -lehdessä, seurapalstalla. Taru ja
Klaus Myllymäki ovat tehneet Parkanon settlementtitoi-
minnalle jopa oman laulun.

*Taru Myllymäki, Sylvi Raitio ja Tuula Uusitalo
lakkittelaisuudessa.*

*Vihtafestarit on kesän
kohokohta.*

Kouluvuosi vieraalla maalla: USA

Joonas Jaskari

Vietin lukuvuoden Yhdysvalloissa Michiganin osavaltiossa South Lyonin kaupungissa. Koulun nimi oli South Lyon High School. Koulun valinta oli selvä, koska isäntäperheeni asui siinä kaupungissa.

Koulupäivät alkoivat joka aamu 7.35. Menin kouluun kaverini auton kyydissä, takaisin tulin samalla kyydillä.

Ensimmäinen koulupäivä ei tuntunut mitenkään kovin erikoiselta, suurin erillaisuus oli ehkä siinä, että koulussa oli paljon enemmän oppilaita kuin Parkanon lukiossa.

Koulupäivän pituus oli aina 6 oppituntia, kukin tunti kesti 55 minuuttia. Koulupäivä päättyi aina kello 14.30.

Oppituntien välillä oli ruokatunti, joka kesti 30 minuuttia. Joka viikko oli sama ruokalista, pääosin ns. roska-ruokaa. Ruoka oli itse maksettava, hinta noin 3 dollaria/ateria. (Näin lyhyessä ajassa ei ehtinyt tulla lisäkiloja).

Opetus koulussa tapahtui yleensä perinteisin menetelmin: opettaja kertoi opetettavista asioista ja antoi sitten niistä kotitehtävät. Kotitehtäviä ei kovin paljon tullut, yleensä ehdin tehdä ne tuntien aikana.

Opiskeltavien aineiden valintamahdollisuudet olivat melkein samat kuin Suomessa. Opetuskielenä oli tietysti englanti ja sitä puhuttiin myös vapaa-ajalla.

Suomesta tunnettiin bändejä ja kiekkoilijoita

Todistus annettiin vasta kouluvuoden lopussa. Arvostelusteikko oli A:sta E:hen, A=paras, E=hylätty.

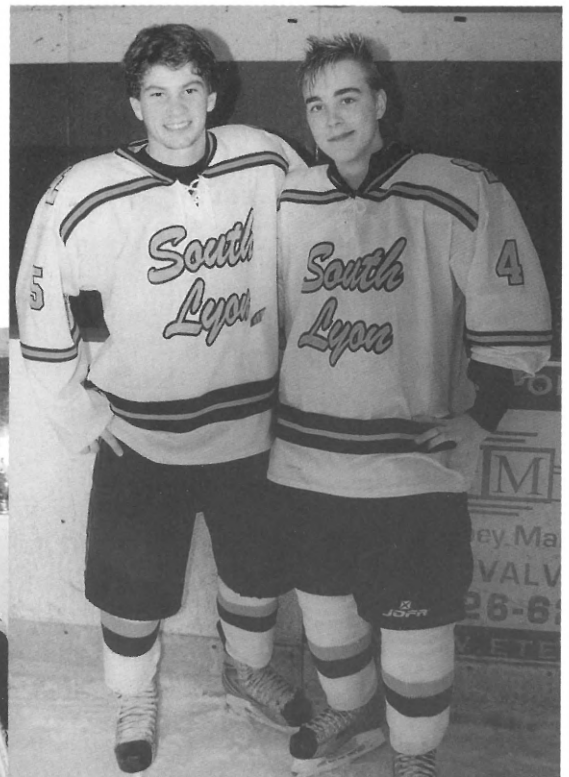
Lukukausimaksua ei ollut, koska lukio on pakollinen Amerikassa. Maksu perittiin siis vain kouluruoasta.

Suomesta tiedettiin koulussa hyvin vähän, van muutamia bändejä ja jääkiekkoilijoita tunnettiin. Ihmiset halusivat kuitenkin tietää Suomesta aina jotain ja oppia suomalaisia sanoja ja sanontoja.

Lukiossa oli oma jääkiekkjoukkue, joka oli erittäin hyvä. Siinä joukkueessa sain tuoda esiin suomalaista osaamistani, joka sitten noteerattiin paikallisessa sanomalehdessäkin.

Mielestäni Amerikka ei ollut paljonkaan erilainen Suomeen verrattuna. Yhtenä erona sanoisin, että nuoret käyttivät siellä enemmän aikaa harrastuksiinsa kuin täällä. Nuorilla oli myös tarkemmat säännöt, vanhemmat olivat tiukempia.

Miellyttävä muisto jäi myös käynnistä Hawaiiilla, todella kaunista!

Kouluvuosi vieraalla maalla: Puerto Rico

Minnamari Kuusisto

Hola! Muutimme perheen kanssa kesällä 2008 isän työtehtävien mukana Karibian lämpöön, Puerto Ricon pääkaupunkiin San Juaniin.

Koulua varten kävimme jo aiemmin hiihtoloman aikaan psykologisissa testeissä, varsinaiset pääsykokeet suoritimme etänä omassa koulussamme. Tämä siksi, että koulu on yksityinen ja kansainvälinen ja samalla kallein Väli-Amerikassa.

Koulu jota kävimme on nimeltään Saint Johns School, missä opiskelee noin 700 oppilasta. Luokat olivat 1-8 elementary, 9-12 high school ja kinderit esikoulussa. Minä olin luokalla 5. Lukuvuosi oli aivan kuten Suomessakin paitsi että syyslomaa ei ollut vaan pitkä joululoma.

Koulumatkat aikuisten valvonnassa

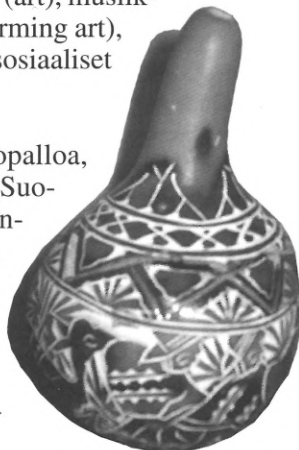
Kouluun meno ja koulusta palaaminen piti tapahtua aikuisten valvonnassa, yksin ei saanut kulkea. Aluksi koulu tuntui sekavalta vieraan kielen takia. Ajan mittaan tottui erilaiseen opiskelutapaan ja oppi tuntemaan luokkatoverit ja opettajat paremmin. Opiskelukielenä oli englanti, mutta koulussa puhuttiin aika paljon espanjaa. Koulupäivät olivat aina kello 8-15, varsinaisia välitunteja ei ollut, vaan yksi pitkä välituntia (recess). Ruokatunti kesti noin puoli tuntia. Suomeen verrattuna koulupäivät tuntuivat pitkiltä.

Meillä piti olla koulupuvut, joissa väreinä vihreä ja valkoinen. Koulu oli erittäin tarkka uniformun käytön suhteen. Vain joskus ns "casual spirit dayna" sai käyttää farkkuja ja t-paitaa ja halloweenina oli naamiaisasuja.

Oppiaineina oli äidinkieli (language arts), matikka (math), tiede/ympäristötieto (science), maantieto/historia (social studies), espanja (spanish), kuvia (art), musiikki (music), esiintymistaito (performing art), atk (computer), liikunta (P.E.) ja sosiaaliset taidot (guidance).

Liikuntatunneilla pelattiin lentopalloa, jalkapalloa, koripalloa niinkuin Suomessakin. Kaikilla piti olla kannettava tietokone heti alusta asti,

Puerto Ricon alkuperäisasukkaat, taino-intiaanit, tekevät calebassin hedelmän kuorista astioita ja koristelevat ne omaperäisillä kuvioilla.

koska suuri osa opiskelusta tapahtui koulun omassa tietoverkossa ja muistiinpanotkin piti tehdä koneelle. Kotiläksyt oli merkitty koulun nettisivuille varmuuden vuoksi.

Läksyjä oli paljon ja niiden kanssa kului melkoisesti aikaa. Arvostelu oli meillä elementaryssa seuraava: E (excellent), G (good), S (satisfactory), N (needs improvent) ja U (unsatisfactory).

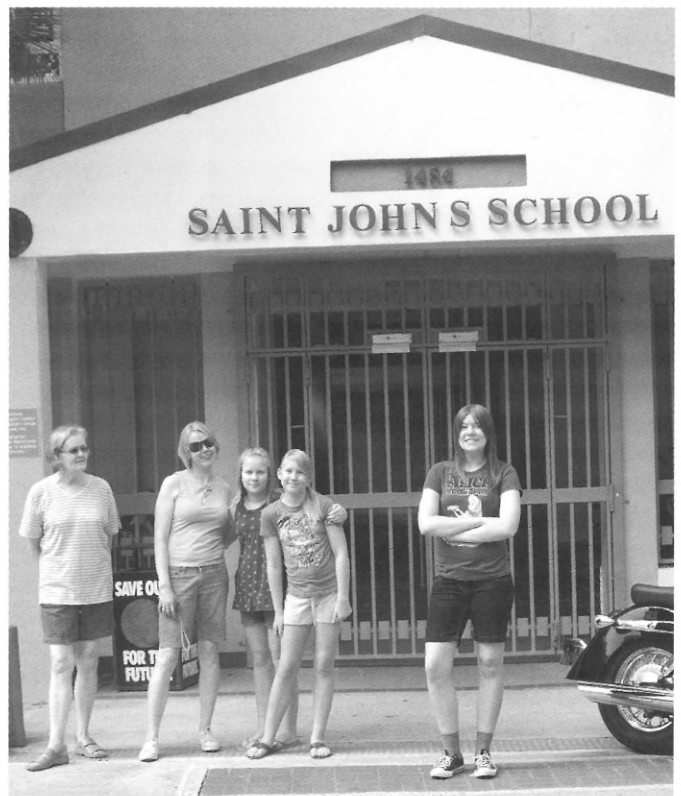
Koulussa oli oma ruokala, missä oli monia erilaisia ruokia. Listalla oli jopa 10 ruokalajia, joista sai valita mitä haluaa. Päivittäin oli vaihtuvia ja samoja ruokia; esimerkiksi riisiä ja papuja sai joka päivä.

Meidän luokilla oli eri kansalaisuuksia, kuten kiinalaisia, puolalaisia, meksikolaisia ja monet myös Yhdysvalloista. Tunnelma koulussa oli lämmin ja iloinen sekä ihmiset myös todella mukavia ja puheliaita.

Kaikki paikalliset puertoricolaiset tuntuivat osaavan laulaa tosi hyvin. Luokalla silloin tällöin joku rupesi hoilamaan jotain tuttua kappaletta ja sitten koko luokka lauloi samaa niin että korvissa soi.

Koulussa järjestettiin retkiä, kuten urheilupäivä ja kävimme katsomassa balettia ja koulun omaa musikaalia jossa esiintyivät koulun oppilaat.

Koulusta jäi hyviä muistoja ja monta mukavaa ystävää, joille puhutaan vielä mesessä ja facebookissa.

Nahkuri Salosen suvun vaihteita

Liisa Mäkelä

Tyrväässä 2. joulukuuta 1864 syntynyt Kaarle Jeremias Knuutti hankki itselleen nahkurin ammatin ja otti sukunimekseen Salonen. Hän muutti 15. kesäkuuta 1887 Parkanoon, jossa aloitti itsenäisen ammatinharjoittamisen perustamalla nahkurinliikkeen.

KJ (hän käytti pelkkiä etunimien alkukirjaimia) avioitui ikaalisalaisen talontyttären Cecilia Auroora Vähätalon kanssa. Heille syntyi kahdeksan lasta.

Salosen talo edestäpäin sellaisena kuin se oli vielä ainakin vuonna 1924. Myöhemmin se maalattiin.

KJ Salonen oli merkittävä vaikuttaja

Aluksi KJ vuokrasi Kanan (nykyisen Virranhaaran) talon mailta Pappilankosken rannalta Koskenpohja-nimisen tilan, jonne hän aikoinaan (noin 1890) rakensi ison kaksikerroksisen talon. Lisäksi tilalla oli iso nahkurinverstas, tallirakennus, suuli ja joen rannassa sauna.

Nahkurin toimen ohella KJ rupesi talolliseksi ja vuokrasi Kanan tilalta peltomaita, jotka hän myöhemmin osti omakseen.

KJ Salosesta tuli merkittävä vaikuttaja Parkanoon. Hän oli kunnanvaltuuston jäsen, kirkonisäntä ja suojeluskunnan ensimmäinen päällikkö. Lisäksi hän oli monien toimikuntien jäsen.

Sodan jälkeen Salosella oli venäläisiä vankeja tallimiehinä. He olivat tunnollisia työntekijöitä ja heitä pidettiin talossa niin hyvin, että eivät olisi halunneet palata kotimaahansa.

Kun KJ Salonen kuoli 13. lokakuuta 1941, talo jäi vaille vakituisia asukkaita. Elossa olevat lapset; Einari ja Lyyli Salonen olivat kansakoulunopettajina, enimmäkseen ajan Lapinnevalla ja nuorin Kosti Salonen oli mennyt Helsinkiin Kauppakorkeakouluun opiskelemaan ja jäänyt sinne asumaan.

Lääkietiedettä lukeva Eero Salonen kaatui Epilän taistelussa vuonna 1918 ja on haudattu Parkanon kirkon viereen vapaussodan sankarihautaan. Haudassa on yksi tyhjä paikka Eero Salosen vieressä. Sen Kosti Salonen halusi varata itselleen, jos hänkin olisi kaatunut Tampereen valtauksessa.

Pihapiiri, johon kuului asuinrakennus, oikealla nahkurinverstas, vasemmalla talli ja jokirannassa pilkistää sauna.

Näkymä toiselta puolelta, jossa oli vain peltoa.

Suvun ainut Salonen asuu Amerikassa

Suvusta on jäljellä yksi Salonen, Eric Peter, joka on vanhimman pojan Aarne Salosen (s.1889) pojanpoika. Hän on syntynyt Amerikassa vuonna 1959 ja asuu siellä edelleen.

Kun Parkanon läpikulkutietä vuonna 1967 kunnostettiin 12,5 metrin levyiseksi, jouduttiin Salosen komea tienreunuspuusto suurimmaksi osaksi hävittämään. Tarkoitus oli myös katkaista Salosen talon kadunpuoleisesta päädyistä osa pois, että jalkakäytävä olisi mahtunut täysilevyisenä, mutta neuvottelun tuloksena oli onneksi se, että jalkakäytävää kavennettiin talon kohdalta.

Silloin tontti oli kaavassa merkitty puistoalueeksi, jolle ei saanut rakentaa uutta rakennusta. Nythän tontilla komeilee kerrostalo!

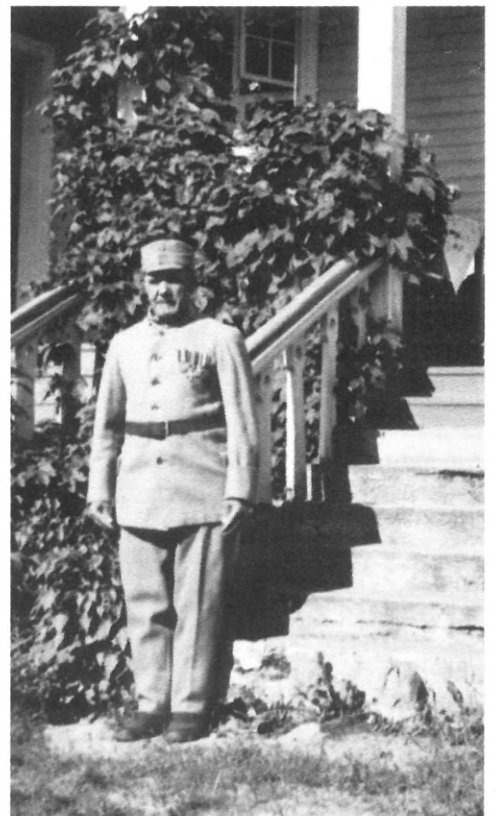

Cecilia ja KJ Salosen häpäivänä. Takana vasemmalla Aarne, Einari, Lyyli ja Kosti Salonen.

KJ kotinsa rappusilla suojeluskunnan puvussa.

Kahvihetki vierashuoneessa: edessä oikealla KJ Salonen, sitten Einari, Aarne, Lyyli, Kosti Salonen ja hänen vaimonsa Sylvi.

Taisto Nummi

Niin, vanha mylly kertoa voi monta tarinaa... Oheisen muistelman yhden parkanolaisen myllyn vaiheista on kirjoittanut Vilho Heinonen (1899-1978) vanhoilla päivillään. Kirjoitus löytyi viime keväänä Heinosentien varressa olevasta talosta, jossa hän asui. Pappilanjoen rannalla sijainnut mylly on sittemmin purettu. Toki siitä on jäljellä vielä nämä muistot.

Vanhan myllyn tarina

Kun vuoden 1974 Parkanon Joulusta luin Saima Leikkosen muistelmia isästään, niin siinä hän ei maininnut mitään tästä myllystä, joka mielestäni oli aikoinaan Leikkosen (Henrik Selim Leikkonen 1863-1942 toim.huom.) pääelinkeino. Sehän ne rahat tuotti, ei sitä silloisilla pienillä maatilatuloilla lapsia kouluteta.

Muistan hyvin tuon myllyn vaiheita. Tässä vesireitissä oli silloin vesivoimaa runsaasti. Suot oli vielä silloin kuivamatta ja järvet laskematta.

Vettä riitti, samoin asiakkaita

Harvoin oli Leikkosen mylly talvisinkaan jauhamatta. Vettä riitti ja myös asiakkaita, joten mylly kävi usein yötä päivää.

Alun perin mylly lienee vesirataskäyttöinen, mutta Leikkosen aikana tuli siihen jo turbiinivoima. Myllyssä oli kaksi kiviparia. Toisella jauhettiin rehuviljaa, jota sanottiin helleriksi. Vähän vanhempien muistossa hymyä tuo Leikkosen sanonta, että helleri se on, joka tuottaa.

Myllyrakennus oli alun perin hirrestä. Sen yläosaan johti silta, mitä pitkin viljat vietiin sisään. Sillan alla oli sitten alakerran ovi, josta sitten saatiin jauhettu vilja nostaa suoraan ajopeliin. Sillan alla oli sitä varten varattu tilaa.

Myöhemmin Leikkonen sitten korotti myllyn yläosan niin korkeaksi, että sinne tehtiin ns. myllykamari, jossa oli lämmin tila. Vuoroaan odottelevat voivat siellä nauttia eväitään ja tarinoida. Myllymatkat olivat silloin monellakin pitkiä, esim. Sydänmaan perukoilta. Kyllä heitä usein yöpyi meilläkin. Monia isäntiä muistan vieläkin. Matkathan tehtiin silloin vain hevosella. Kesäaikana tosin sain myös havaita, että hevosettomat pieneläjät ylä- ja alapuolella kävivät veneitä käyttäen, mutta heidän pusinsa olivatkin sitten vain vesitien loputtua kantamisen varassa, joten isommista jauhatuksista ei ollut kysymys. Ne olivatkin kai hätäratkaisuja, kun ei sattunut hevoskyytiä saada.

Myllytontilla oli kyllä jo asuinpirtti, mutta tämä oli tavallisesti vuokrattu jollekin asuttavaksi, koska Leikkonen ei sitä välttämättä tarvinnut, kun hänellä oli Toivalan alueet ja hyvät asunnot keskellä kirkonkylää. Hyvin muistan,

kun Leikkonen kesäaikana kulki polkupyörällä ja talvisin potkukelkalla ja se oli vielä rautakelkka, joka erikoisesti muistuu mieleen. Eihän sellaisia muilla ollut, kelkat olivat puisia.

Leikkosen hyvinvointia voi ajatella siitä, että kovana tupakkamiehenä hän poltti vain Beeruskia. Tämähän oli sen ajan kalleinta tupakkaa, jota vain varakkaimmat vetelivät.

Leikkosen höylällä oli hyvä maine

Myllyn yhteydessä oli myös kattopäreitten tekoa varten pärehöylä. Kun siihen aikaan ainoana kateaineena oli päre, niin olihan se jokavuotinen näky, että myllyn läheisyys oli pärepuita ääriään myöten täynnä.

Päreet tehtiin kesälämpimällä. Usein lähiasukkaat pölkytivät puunsa kotonaan ja toivat vasta sovitulla höyläys-hetkellä paikalle. Leikkosen höylä oli saanut hyvän maineen. Tavallisesti Leikkonen itse oli höylän syöttäjä, ei siihen uskottu ketä vain. Myllyn sen aikainen tammi sijaitsi myllypirtin kohdalla. Kun sitten Leikkonen vanheni ja kyllästyi laitokseensa, hän vuokrasi oikeutensa peräseinäjokisille. Nämä hajottivat vanhan myllyn ja rakensivat uuden tilalle, saaden luvan myös meiltä.

Pohjalaiset harjoittivat myllytontilla myös meijeritoimintaa jonkin aikaa, jonka jälkeen laitoksen ostivatkin parkanolaiset ja siitähän se lähti alkuun tuo Parkanon Osuusmeijeri.

Myllyn omistuskin alkoi vaihtua. Jonkin ajan sitä piti Latvala, mutta pian hän myi laitoksen jälleen. Nyt tulikin omistajaksi Jooseppi Ryttilä, joka sitten pitempään harjoitti tätä myllärin ammattia. Omistajaksi tulikin nyt tosi ammattimies, olihan hän Leppäskosken sähköyhtiön perustaja ja rakennuttaja, sittemmin Haapaskosken sahan perustaja mylly- ja sähkölaitoksineen. Hän tekikin myllyn eri kohteisiin monta parannusta.

Maanviljelijästä ei ollutkaan mylläriksi

Myllypirttikin sai täyskorjauksen ja asukikseen myös parkanolaisen naisten pukumestarin. Seuraavaksi myllyn omistajaksi tulikin Ryttilän jälkeen Virtanen, joka laitto

myllyyn putkijohdon, mutta hän myi jälleen tämän huonosti kannattamattoman laitoksen pohjalaiselle Syngelmälle. Hän oli ammatiltaan maanviljelijä eikä onnistunut touhuissaan. Jauhatus oli keinoa, ammattitaito puuttui ja työ näin hupeni varsinkin, kun toisella puolen koskea oli hyvä mylläri, joka veti myös asiakkaat luokseen. Jälleen oli vanha mylly joutunut kauppatavaraksi. Omistajaksi tuli nyt toisella puolen jokea oleva mylläri Heikki Ryttilä. Nyt tämän myllyn kohtalo ratkesi ja siitä tuli nyt uuden omistajan toimesta viljan kuivaamo, joka kuitenkin palossa tuhoutui.

Tilalle rakennettiin uusi, mutta sekin on nykyisin käyttämättä. Vuonna 1975 kaatui myös vanha myllypuisto. Suuret kanot nyt vain kertovat myllypuistosta, jossa niin usein kirmailtiin puiden ympärysmittoja mittailen. Joukossa oli sellaisiakin, että kahden pikkupojan kädet eivät yhteen ylettyneet. Monet myllärit ja tukkilaiset ovat niiden kuusikoiden huminoita kuunnelleet.

Pitkäaikainen viilapenkin lainaus

Myllyllä oli myös paja, jossa sepät tekivät remontin aikana tarvittavia sepän töitä. Samassa pajassa aikaisempina aikoina Julius Perden harjoitti myös hevosen kengitystä. Työtä oli usein liikaakin. Myöhemmin työtä jatkoi kengitysseppän opin armeijassa saanut Kyösti.

Pajaan oli Ryttilän aikana saatu viilapenkki lainaksi Saloselta ja siellähän se oli vuosikausia, kunnes Salonen oli joskus sanonut, että on niin tutun näköinen, onkohan se minun viilapenkkini. Tähän Ryttilä oli vastannut, että kylä minä sen sinulta kerran lainasin ja olen odottanut, että hakisit sen pois, olenkin tässä ihmetelty, että oletpa siinä viraaton.

Piirros: Anni Raevuori

Näin sitä kaikki vanha häviää ja maisemat muuttuneet eri näköisiksi 75 vuoden aikana. Ainoastaan tuo entinen myllytie on vielä paikallaan, ehkäpä tuo säilyykin, kun se on samalla kahden tontin rajalla.

Vielä on kerrottava, että ennen tätä myllyä on alempana ollut jo jonkinlainen jalkamylly. Selvät jäljet näyttävät olinpaikan. Ovat kai ensiasutuksen ajoilta näiltä alueilta.

Nämä ovat olleet ns. jalkamyllyjä. Tämän kosken myllyistä en tiedä, mutta ns. Korkomäen, jota myös paroonin koskeksi mainittiin, jalkamyllyn muistan ja näinkin, kun siellä jauhettiin.

Ilkeyksiä

*Ei minussa ole mitään vikaa,
miksi ihmiset syövät aina vaan sikaa?
tiuskii jouluna kana.
Pidä suusi,
vastaa joulukuusi,
eihän sinne mahdu koristettakaan.*

*Totta, röhkäisee sika,
siinä se kanan vika,
kas jouluna syödään vain suurisuisia,
ei jakseta imeskellä siipiä luisia.*

Kuva: Maarit Lehto

*Kana katsoo sikaa ja kuusta
ja vastaa, että joulupuusta
tekee isäntä tammikuussa halkopinon.
Saavat kanan kasvot hymyn vinon.
Kana kuopsuttaa maata ja mennessään pihalle
se niskojaan nakkaa
ja lopuksi toteaa sialle:
kumpihan meistä vielä keväällä kakkaa?*

- Maarit Malmberg -

Pelastusarmeijan juuret 70-luvun herätyksessä

Tarja Manner

Parkanossa Pelastusarmeijan juuret ulottuvat 70-luvulle, jolloin paikkakunnalla oli rivakka hengellinen herätys. Silloisessa Kuoppasalmen kahvilassa koettiin monta sykähdyttävää hetkeä, kun nuoria ja vanhoja tuli uskoon ja pienen paikkakunnan hengelliseen kenttään tuli uusi tuulos - Pelastusarmeija.

Opettaja Lauri Koskimaa oli yksi tuon ajan aktiiveja, joiden huolehtivan tiukassa otteessa nykyinen vastuunkantaja Urho Mannerkin sai kokea herätyksen ja hengellisen kasvatuksensa.

– Tapaan edelleen ihmisiä, jotka yhä ihmettelevät, mitä minun elämässäni tuolloin tapahtui. Jumalan käsi kosketti minua rajulla mutta rakastavalla tavalla ja kaikki meni elämässäni uusiksi, Urho Manner kuvailee uskoon tuloaan.

– Siihen saakka olin tuhonnut omaa ja läheisteni elämää alkoholin ja sen mukanaan tuomien kerrannaisvaikutusten kautta koko nuoruuteni ajan. Heikkonäköisyyteni takia olin muutoinkin ajautunut sellaiseen henkiseen ahdistukseen, josta ei tuntunut olevan ulospääsyä ja elämänusko oli kovin hatara. Jumala muutti minut ja sain elämäni uusiin uomiin. Punaisena lankana kaikuivat korvissani erään tuntemattoman ihmisen profeettalliset sanat näköni paranemisen puolesta silloinkin, kun silmiäni valo pimmeni kokonaan.

– Pelastusarmeija on ollut alusta alkaen hengellinen kotini ja Lauri Koskimaa tärkeä opastajani tällä kaidalla mutta siunauksellisella tiellä.

Virvoituksen ja lohdutuksen sanoja

Pienessä osastossa toiminta lepää pitkälti Urho Mannerin hartioilla. Liki 30 vuoden ajan hän on toiminut osastos-

sa ja viimeiset vuodet lähes yksin vastannut osaston arjesta, niin ruokajakelusta kuin hengellisestä annista. Viikoittain Parkanon osastosta soppaa, saippuaa ja sielunhoitoa hakee 40 - 50 naista ja miestä. Pelastusarmeijan

Parkanon osasto saa ruokatarvikkeita parkanolaisista kauppa- ja elintarvikkeista ainoastaan K-Pekasta, Siwasta ja Lidlistä, joista Urho hakee ruokatarvikkeita viikoittain. Ruokajakelu on samaan aikaan kuin katulähetyskin, eli perjantai-iltais.

Viikolla puhelin pirahtaa useasti, ihmiset tarkistavat, milloin on kokous ja ruokajakelu ja milloin rukousapua. Viime aikojen taloudellinen tiukkuus ajaa ihmisiä entistäkin ahtaammalle ja ruoka-apu on sitä hakeville välttämätön apu viikoittaiseen elämiseensä. Useiden hakijoiden taloudellisen tilanne on todella tiukka, pienet sairauseläkkeet tai työttömyyskorvaukset eivät nykyisin kata kuin osan elantomenoista. Ruokajakelun lisäksi osastolle on viime aikoina alkanut tulla entistä useammin myös vaate- ja tarvaralahjoituksia. Ne jaetaan osastosta ilmaiseksi niitä tarvitseville. Monet sanovat, etteivät he pelkää ruoan takia kokouksiin tulla. Ihmiset kertovat kaipaavansa virvoituksen ja lohdutuksen sanoja ja tietoa siitä, miten Jumala voima kantaa ja antaa luottamusta. Ihmiset sanovat, että Pelastusarmeijan tilaisuuksiin on helppo tulla, koska kynys on tarpeeksi matalalla.

Uusia vastuunkantajia tarvitaan

Osasto tarvitsee toimiakseen myös taloudellista tukea. Lehtimyynnin avulla osasto saa kerrytettyä rahaa, millä maksetaan osaston toiminnasta aiheutuvia kuluja, kuten sähkö- ja mainos- ja muita toimintakuluja. Osaston on katettava itse kaikki toiminnastaan aiheutuvat kulut ja siksi tarvitaan jatkuvasti ihmisiä, jotka tukevat Parkanon osas-

Urho Manner

Kuoppasalmen kahvilassa oli Pelastusarmeijan ensimmäisiä kokoontumispaikkoja. Kuva Raimo Kaukoselta.

ton paikallista toimintaa. On siunaus, että uusia vastuunkantajia on tullut mukaan mutta uusia ihmisiä tarvitaan jatkuvasti osaston ylläpitämiseksi.

Takalat opettivat ja auttoivat

Parkanon osastossa on käynyt vieraita naapuriseurakunnista ja myös Pelastusarmeijan Tampereen osastosta. Taannoin Tuula ja Seppo Takala toivat kaivattua ja pidettyä apua osaston hengelliseen opetukseen. Heidän muutettuaan Porvoosen tuli pieni tauko vierailuihin, mutta siitäkin Urho Mannerin mukaan selvittiin suurimmaksi osaksi omin voimin. Apua tarvitsemme eniten joulun aikana, jolloin pienen osaston rahkeet ovat äärimmilleen mitoitettut. Jouluinen patapäivystys aamusta iltaan pienellä porukalla on jokavuotinen voimainkoetus, josta siitäkin on selvitty ja avustuksia on pystytty jakamaan vähävaraisille joka vuosi. Kiitos tästä siunauksesta kuuluu Jumalalle ja ihmisille, jotka haluavat omalla työllään edistää taivasten valtakunnan ihmeellistä sanomaa.

Jumalanpalvelua ja katulähetystä

Parkanon osasto on luonut yhteyksiä myös paikallisiin seurakuntiin. Kovin kaivattu vieras on luterilaisen seurakunnan pidetty pastori Marianne Kyrönviita. Yhteistyötä on ollut myös Ikaalisten Vapaaseurakunnan kanssa ja pastori Ilkka Klinga on tuonut vieraita puhumaan Jumalan sanaa ja syventänyt täten hengellistä antia perjantai-iltoina. Ilkan mielestä Parkanon osastoon on aina ollut mukava tulla, koska henki on hänen mielestään lämmin ja kotoinen. Viimeksi Ilkan käydessä hän piti merkittävänä sitä, että Pelastusarmeijassa välitetään ja halutaan kantaa huolta kaikista kulkijoista, eikä ketään jätetä kesken matkalle, vaan autetaan perille saakka. Hän muistutti siitä, että Jumala hakee erityisesti heikkoja ja alas painettuja. Eivät terveet tarvitse parantajaa, vaan syntiset!

– Perjantainen katulähetysilta on meidän Jumalan palveluksemme. Vaikka kaikki olemme oppimattomia ja musiikillisesti heikkoja niin silti laulamme ja julistamme Jumalan sanaa niillä taidoilla ja tiedoilla, mitä meillä itse kullakin on käytössämme.

Haaveenamme on kasvattaa sunnuntaisten kokousten kiinnostavuutta. Haluamme saada mukaan myös perheitä ja muita hengellisistä asioista kiinnostuneita. Pelastusar-

meijan tamperelainen kapteeni Jorma Ravantti tuo oman lisänsä osaston sunnuntain kokouksiin. Hän vierailee kerran kuukaudessa Parkanossa.

Kotikäyntejä ja pitkäkestoisia siunauksia

Myös kotikäynnit kuuluvat osaston arkeen. Milloin Urho Manner piipahtaa heikosti liikkuvan vanhan leskirouvan luokse, milloin kotiinsa linnoittautuneen nuoren elämän kääntämisessä parempaan suuntaan, milloin syrjäytyneen erakon luona viemässä hänelle ruoka- ja rukousapua.

Jumala toimii Parkanossa. Urho muistelee, miten ensimmäisen kerran osaston rakennustyömaan aikana pelastusarmeijalaiset, silloinen territorion johtaja Egon Östergaard sekä kiinteistösihteeri Tauno Salmi ja piiripäällikkö majuri Terho Tiainen rukoilivat ja kuvailivat, että Jumalan henki lepää tällä paikalla ja tästä on hyvä aloittaa. Tuolloin lausutut rukoukset ja siunaukset kannattelevat osaston toimintaa iankaikkisilla käsivarsillaan tänäkin päivänä.

Lisätietoja:

<http://www.pelastusarmeija.fi/>

Pelastusarmeija pähkinäkuoressa

Pelastusarmeija on osa maailmanlaajuisia kristillistä kirkkoa. Se on liike, jonka opilliset juuret ovat metodistikirkossa. Itse asiassa William Booth, joka on Pelastusarmeijan perustaja, oli alkujaan metodistikirkon saarnaaja.

Suomessa Pelastusarmeija ei ole rekisteröity kirkkokuntana eikä uskonnollisena yhdyskuntana. Suomen Pelastusarmeija on silti täysivaltainen jäsen ekumeenisissa yhteyksissä.

Pelastusarmeijan rukoushuoneita löytyy kaikista maista, joissa Pelastusarmeija toimii. Rukoushuoneita eli hengellisen toiminnan keskuksia kutsutaan Armeijassa sotilaallisella termillä osasto.

Näin tänään:

Suomen ja Viron territorio:

Nykyisin (2007) Suomen Pelastusarmeija on kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen joukossa jäsenmäärältään melko pieni, mutta edelleen toiminnaltaan näkyvä.

Toimipisteitä on kaikkiaan n. 90 eri puolilla Suomea ja Viroa. Varsinaisia jäseniä on Suomessa n. 900.

Suomen Pelastusarmeijan palveluja käyttävät vuosittain tuhannet ihmiset niin Suomessa kuin Virossakin.

Koulutuksen saaneita kokopäiväisiä työntekijöitä eli pelastusupseereita on n. 70.

Pelastusarmeijan palkkalistoilla olevia työntekijöitä (ei upseereita) on n. 380.

Pelastusarmeijan Parkanon osaston joulujuhlissa oli viime vuonna yli 80 ruokailijaa. Mukana oli myös seurakuntapastori Marianne Kyrönviita, joka osallistuu Pelastusarmeijan tilaisuuksiin kerran kuukaudessa.

Kuva: Maarit Lehto.

Metsästysseura Mäkikylässä 40 vuotta

Hannu Latvajärvi

Monissa Suomen kylissä on perustettu metsästysseuroja 1950- ja 1960-luvulla, niin Kihniön Mäkikylässäkin. Kaupunkipaikoissa oli jo aiemmin toiminut urheilumetsästyksen "herraseuroja", mutta maaseudulla oli metsästetty vielä vanhaan perinteiseen tapaan. Silloin ihmiset liikkuvat pääosin omilla kotinurkillaan ja metsästysluvat yksityisten tilojen maille olivat suullisia, jos niitä nyt oli tullut kysytyksikään.

1950-luvulta lähtien Suomessa on eletty elinkeino- ja yhteiskuntarakenteiden suurta ja edelleenkin jatkuvaa murrosta. Maatalousyhteisö alkoi muuttua teollisuudesta ja palveluista eläväksi, mikä on muokannut maaseudun elämänmuotoa monin tavoin. Metsästyksessä sarpimen tuojana menetti merkitystään ja eränkäynti oli vähitellen muuttumassa puhtaasti harrastukseksi. Suomessa metsästysmahdollisuus on perinteisesti ollut tasa-arvoisesti kaikkien ulottuvilla – varallisuudesta tai yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta. Metsästyksen järjestäytyminen kyläkunnittain metsästysseuroiksi on mahdollistanut tämän perinteen säilymisen. Toisin kuin vaikkapa Keski-Euroopassa, meillä käytännössä kaikilla halukkailla on edelleen mahdollisuus päästä metsälle.

Seura perustetaan 1969

Mäkikylässä metsästysseuran perustaminen on saanut alkunsa kylän silloisten nuorten miesten – mm. Vähä-Peltomäen Heikin, Hannun, Eeron ja Armaan – ajatuksista ja puuhakkuudesta. He alkoivat koota luvallista metsäs-

tysaluetta omalle pienelle porukalleen. Sitten asiasta kiinnostuivat kylän isännät ja asukkaat laajemminkin ja "virallinen" metsästysseura todettiin tarpeelliseksi. Elokuun viimeisenä päivänä 1969 seura perustettiin ja nimeksi päätettiin Mäkikylän Metsästäjät. Perustamisvaiheessa Veli Rustari oli jo vahvasti mukana "kyläaktiivina" ja seuratoimintaa Eräveikkojen jäsenenä tuntevana. Veli valittiin ensimmäiseksi puheenjohtajaksi ja hänen pestiään kestitkin sitten parikymmentä vuotta. Puheenjohtajuudet ovat olleet pitkäaikaisia, Velin jälkeen on jatkanut nykyinen puheenjohtaja Jorma Hirvikoski, jolla myös on jo virkavuosia samat parikymmentä. Kun kiinnostus pian laajeni Mäkikylästä Linnankylän suuntaan, niin sillä suunnalla Jaakko Niemenmaa oli aktiivinen puuhamies. Alkuvuosien sihteereinä toimivat Hannu Vähä-Peltomäki ja Erkki Lahti. 1970-luvun puolivälissä alkoi Eino Vähä-Peltomäen sihteerikausi, josta v.1995 on jatkanut Kimmo Rintamäki.

Järjestys metsästäysmaille

Alkuvuosien toiminta painottui metsästäysmaiden vuokrauksen ohessa järjestyksen ja sääntöjen luomiseen riistamaille. Yhteiskunta alkoi vaatia metsästyksessäkin lakien ja säännösten täsmällisempää noudattamista, mutta uusien tapojen omaksuminen vei kuitenkin aikansa. Kun jotakin asiatonta oli metsästäysmailta kuulunut, puheenjohtajan piti "lukea lakia" koko porukalle. Hän sitten, usein yhdessä Jaakko Niemenmaan kanssa kävi sovittelukäynnillä suuttuneiden isäntien luona. Lähes aina rauhallinen keskustelu johti yhteisymmärrykseen ja vuokrasopimusten irtisanominen peruuntui. Pikku hiljaa hyvät tavat on omaksuttu, sana mennyt perille. Paljon harvemmin nykyisellä puheenjohtajalla on ollut tarvetta jäsenistön ojentamiseen.

Metsät ja metsästyksen muutosten pyörteissä

Meidän nykyinen taloudellinen hyvinvointimme on rakennettu suurelta osin metsätaloudesta ja ne jäljet näkyvät. Metsämaisemassa on tapahtunut seuran toiminta-aikana suuria muutoksia.

Nykymuotoinen metsänhoito ja siihen kuuluvat runsaat uudistus- ja harvennushakkuut ovat muuttaneet metsien rakenteen ja puusto on samalla nuorentunut. Jotkut eliölajit hyötyvät ekosysteemin muutoksesta, toiset sopeutuvat hitaasti ja taantuvat.

Reima Laaja ja Matti Saastamoinen luovuttavat ansiomerkkiä entiselle ja nykyiselle puheenjohtajalle eli Veli Rustarille (oik.) ja Jorma Hirvikoskelle.

Suovaltaisella Pohjois-Pirkanmaalla 1960- ja 1970-luvuille ajoittuva soiden ojitus on epäilemättä lähivuosikymmenien merkittävin ympäristömuutos. Valtaosa soista on metsäojitettu ja loput raivattu turvesoiksi. Luonnon-tilaisia on vain rippeitä jäljellä. Metsän ja avoimen suon vuorottelu on hävinnyt maisemasta ja samalla on menetetty riistan kannalta erityisen arvokas suon ja kankaan kostea reunavyöhyke.

Kolmas iso muutos on ollut joka kolkkaan ulottuvan metsätieverkoston rakentaminen 1970-80-luvuilla. Autolla pääsee huonompikin suunnistaja ja väsyneempikin kuljija teerisuon laitaan tai kettupassiin. Enää riista ei löydä rauhoittumispaikkaa metsästysmailta.

Hirvikanta on kasvanut, kanalinnut huvenneet

Metsissä, maanviljelyssä ja meidän elintavoissamme tapahtuneet muutokset muutos ovat kaikki vaikuttaneet sekä riistakantoihin että metsästysmuotoihin ja -tapoihin.

Riistalajisto on muuttunut seuran vuosikymmeninä. Hirville ja jäniksille nykyinen metsätalous on tarjonnut runsaan ruokapöydän. Valkohäntäpeura on hiljalleen yleistynyt ja metsäkauris on tullut seudulle aivan tuoreena tulokkaana. Kanalintukannat ovat huvenneet koko maassa, mutta näillä seuduilla linnut ovat selvinneet sentään kohdallaisesti.

Nisäkäspedoista supikoira ja minkki ovat uusia tulokkaita, vieraslajeja Mäkilänkin luonnossa. Suurpedot karhu, ilves ja susi taas ovat rauhoituksen myötä palanneet vanhoille asuinsijoilleen yli satavuotisen poissaolon jälkeen.

Metsästys on muuttunut

Seuran perustamisen aikaan metsäkanalintujen pyynnissä lienevät käyneet melkein kaikki, jotka yleensä aseensa kanssa metsään lähtivät. Vielä silloin metsästys oli nimenomaan kanalintujen pyyntiä ja saalistakin riitti. Vanhempi polvi ampui linnut puuhun, mutta nuoremmista alkoi jo löytyä lentoonammunnan taitajia. Lintukantojen huvetessa ja metsästysaikojen lyhetyssä moni on jättänyt linnustuksen kokonaan.

Sepelkyyhkyn ruokinta aloitettiin Mäkilässä viime vuosikymmenen lopulla ja se on ollut menestys. Ruokintaa on nyt jo likimain kymmenellä kohteella. Sen ansiosta kyyhkystä on tullut lukumääräisesti ylivoimaisesti tärkein pienriistasaaalis – parhaina vuosina yli 500 lintua.

Hirvijahdin aloittaminen ja kaatolupien saanti ei ollut Mäkilässä seuran perustamisvaiheessa mitenkään erityisesti esillä, mutta nykyisin hirviporukkaa voidaan pitää seuran toiminnan runkona. Syksyllä 1973 oli seurala ensimmäinen hirvilupa ja (toimintakertomuksen mukaan) pitkän ja vaiheikkaan pyynnin tuloksena kaatokin onnistui. Alkuvuosien hirvijahdi tapahtui miesajona, mutta 1990-luvun puolivälistä lähtien hirvet on jahdattu koirien avulla.

Metsästyskoirat ja kenneltoiminta kuuluvat oleellisena osana metsästykseen ja seuran toimintaan. Meillä kennelharrastuksen tähänastinen huippu on Armi Panulan omistama ja yhdessä Asko Kärkkäisen kanssa treenaama suomenajokoira Mäkipirtin Jami, joka voitti vuonna 2002 ajokuninkuuden.

Tekniikka on tullut eränkäyntiin

Perusolemukseltaan metsästys on samaa kuin ennenkin. Maaston ja riistan elintapojen tuntemus ja hyvät koirat ovat edelleen onnistuneen jahdin olennainen perusta. Kehittyvä tekniikka on kuitenkin tullut monin tavoin metsästäjän avuksi ja samalla kaventanut riistan mahdollisuuksia. Ennen käveltiin, nyt metsästäjä liikkuu tiheää metsätieverkkoa pitkin autolla nopeasti paikasta toiseen. Aseet ovat parantuneet, luotiaseissa on kiikaritähtäimet. Koirille tulivat ensin tutkapannat ja viime vuosina GPS-paikatimet, joilla koirien liikkumista voidaan seurata. Porukajahdeissa kaikilla alkaa olla VHF-puhelimet jatkuvaan yhteydenpitoon.

Tässä tilanteessa seuroilla ja yksittäisillä metsästäjillä on suuri vastuun siitä, että riistaa osataan hoitaa ja verottaa kestävästi. Metsästys on osattava mitoittaa ja toteuttaa

Metsästysseuroilla ei ole ollut tarvetta jäsenhankintakampanjoihin. Harrastus kiinnostaa myös nuoria.

niin, että riistakanta säilyy elinvoimaisena. Metsästäjien ja riistantutkimuksen kiinteä yhteistyö on välttämätöntä tavoitteen saavuttamiseksi.

Metsästys kiinnostaa myös nuoria

Metsästysseurat ovat siinä suhteessa varsin poikkeuksellisia aatteellisia yhdistyksiä, ettei jäsenhankintakampanjoihin ole ollut tarvetta. Päinvastoin, metsästysseuraan pyritään ja johtokunta päättää uusien jäsenten hyväksymisestä. Tämä osoittaa, että metsästys harrastuksena kiinnostaa edelleen ja sillä on laaja hyväksyntä yhteiskunnas-

sa – ainakin täällä maaseudulla. Meilläkin seuran jäsenmäärä on kasvanut alkuvuosista tasaisesti ja on nyt 110. Metsästysmaita on vuokrattuna lähes 5000 ha.

Uusien jäsenten ja erityisesti nuorten hyväksymisessä seura on noudattanut avointa menettelyä. Kun olemme tarjonneet uusille tulijoille mahdollisuuden tähän hie-noon, luonnonläheiseen harrastukseen, niin se ei suinkaan ole vienyt meiltä vanhoilta jäseniltä mitään pois, päinvastoin. Metsään kyllä sopii, kun noudatamme yhteisiä pelisääntöjä ja hyviä metsästäjätapoja.

Moderato

*Piano - lempeästi, hiljaa tuuli kulkee
pianissimo - syliinsä puut se sulkee
crescendo - kasvaa, voimistuu
forte - tuuli julmistuu
fortissimo - jo raivoaa ja puhalttaa myrskytuulet
raivon sen sä näät
tunnet
kuulet*

*Viimein
maestoso - ylväästi se taipuu
diminuendo - laantuu, asettuu ja haipuu*

*Nyt moderato, kohtuullisesti
sopivasti vaan
ei liikaa, liian vähänkään
tarpeeksi, uskotaan.*

- Maarit Malmberg-

Kuva: Maarit Lehto

Kuvataidekilpailun satoa

Parkanon seurakunnan päiväkerho; musiikkiryhmä

Tärkeintä perheessä

Elisa

Sydän.
että saa rakastaa pikkusiskoa.
Jalkapallo.
saa potkii äitin, poikien ja Veeran kans.

Tärkeintä perheessä

Veeti

Isi sen takia, koska isi tykkää minusta. Se on tärkeä, koska se tykkää ja hoitaa minua. Äiti rakastaa meitä ja tykkää meistä. Se kuvaa kaikkia sydämiä.

Kotitaloni

Einari

Tässä on ovi. Tässä on meidän pieni ikkuna, sitten on keittiön suuri ikkuna. Katolla on mun salapaikka, sen verho on samanvärisen kuin katto ja sitä ei erota. Mulla on salamaja, salapuu. Salapuuhan on, on kiinnitetty meidän taloon, sen verho on samanvärisen. Se on aina valoisa. Mä tykkään eniten meidän yläkerran salapiilopaikasta ja salamajasta. Oon tehnyt syrjäsen oven, se on tän näköinen. Ei muuta.

Täkänä Kihniöltä

Ulla Kuusisto

Täkänä on ontelokangas, jossa on kaksi kerrosta. Tavaltaan kumpikin puoli on oikea, värit vain kuvioiden kohdalla vaihtavat puolta.

Vanhimmat täkänät Suomessa ovat museoissa säilytetyt 1800-luvun alkupuolelta. Maailmalla vanhimmat Syyriasta 1200-luvulta.

Täkänää on pidetty vuoteen peitteenä, vihkimattona ja seinävaatteena. Kutojamestarit ovat olleet teknisesti taitavia ja omanneet myös taiteellista silmää.

Taitava on ollut kuvamme takänäkin kutoja. Hänellä on ollut kapeat kangaspuut, joten takänä on tehty kahdessa osassa eli sauma keskelle. Saumaa tuskin huomaa.

Taiteellisuutta tekijällä on myös ollut. Siihen aikaan (1876) ei julkaistu mallikirjoja, vaan kutojat keksivät omia kuvioita. Mallia saatettiin ottaa ryijyistä, neuleista jne. Tämän takänä tekijä on keksinyt vielä omaperäisen tavan käyttää ruudutusta lisänä, joten hän on saanut takänästään nelivärisen. Tällainen tekniikka on hyvin harvinaista.

Värit ovat luonnonvärejä, vihreä on mitä todennäköisimmin saatu aikaan apilanlehdillä ja vaaleampi vihreä samman jälkivärjäyksenä. Punainen näyttäisi olevan peräisin mataranjuurista ja vaaleampi taas edellisen jälkiväri.

Täkänä historia tiedetään tarkasti. Takänä on siis tehty vuonna 1876 ja tekijä on ollut Kihniöstä Tuiskun talon tytär Annastiina. Hän on tehnyt sen kappioikseen. Mentyään naimisiin ja saatuaan tyttären, hän on lahjoittanut sen sitten tyttärelleen Aurooralle, joka oli syntynyt vuonna 1870.

Auroora meni naimisiin Yli-Knuuttilan pojan kanssa. Aviopari sai aikanaan tyttären Sannin, s. 1905. Sanni sai takänä seuraavaksi haltuunsa.

Sanni meni naimisiin Paulamäen pojan kanssa. He saivat tyttären, Irmelin, jolle takänä seuraavaksi siirtyi.

Irmeli meni naimisiin Kärkelän pojan kanssa. Heilläkin on tyttäriä, joten takänä siirtyy aikanaan viidennelle sukupolvelle.

Hyvin hoidettuna tämä ihastuttava, 130-vuotias tekstiili säilyy vielä kauan muistona menneiden sukupolvien taidoista.

Mitä oli ennen joulukuusta?

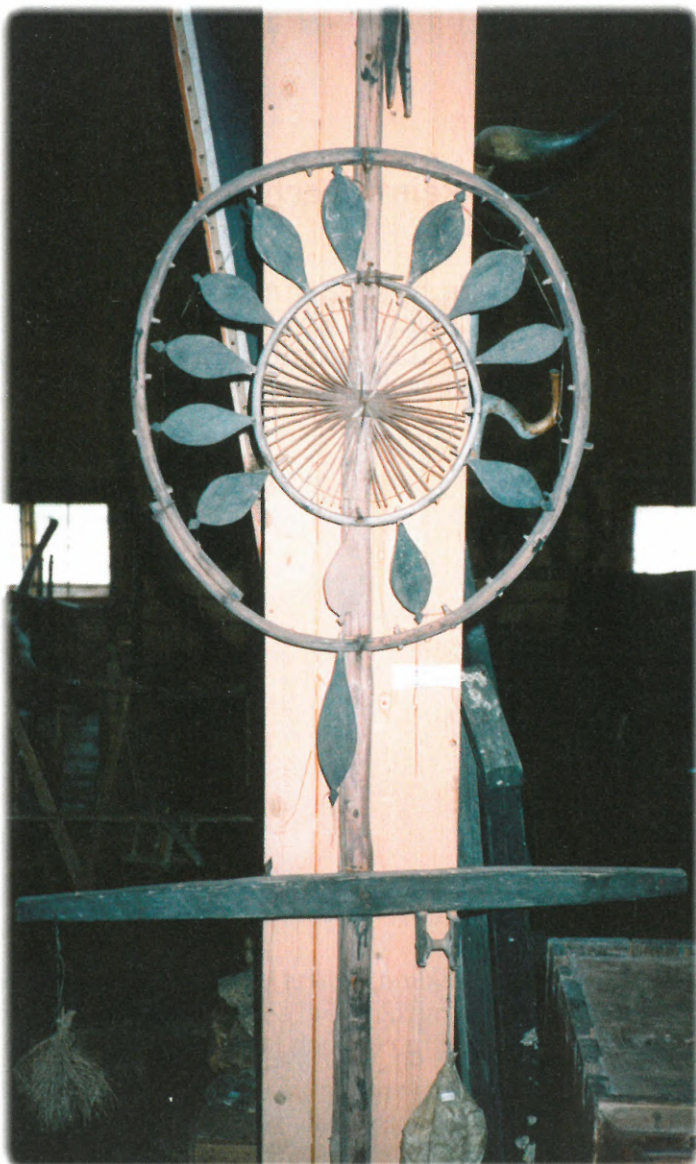
Vanhin tieto joulukuusesta on peräisin Ranskasta Strasbourgista vuodelta 1605. Pohjoismaihin joulu-puu kotiutui Saksan kautta, ensin Tanskaan, Norjaan ja Ruotsiin 1700-luvun lopulla.

Kului varsin pitkä tovi ennen kuin joulukuusen komedesta saatiin nauttia myös Suomessa; aatelis- ja ylhäisökoteihin joulukuusi saapui 1850-luvulla. Vakiintuneen asemansa maaseudulla joulukuusi saavutti vasta kansakoulujen kuusijuhlien kautta 1800-luvun loppupuoliskolla.

Suomessa joulun viettoon kuuluivat oljet, joilla tuvan lattia peiteltiin. Lounais-Suomessa oli tapana verhota asuinhuoneiden seinät ja myös osa kattoa puhtailla päreillä. Kattoon koristeeksi ripustettiin himmeli.

Lounais-Suomessa koristeena oli myös joulukruunu. Itä-Suomessa on nautittu joululinnusta, kun taas Hämeessä ja Etelä-Pohjanmaalla on tunnettu aina 1600-luvulta asti jouluristi.

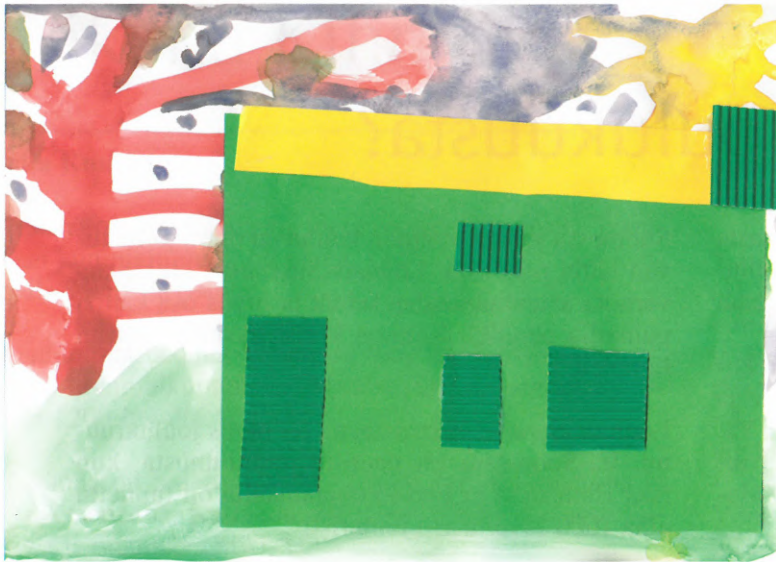
Jouluristi Kihniön museosta.

"Nykyaikainen jouluristi"

Kuvat: Ulla Kuusisto

Kotini

Miro-Matias

Katto tuos on keltainen ja ovi vihreä. Tos on vessan ikkuna. Tos on keittiön ikkuna. Tuol on sieltä ylhäältä vintin ikkuna. Laitoin sen tuohon, vaikka se olis pitänyt olla päädyssä. Oikea kodin väri on vaalea, mutta tein sen vihreäksi.

Tärkeintä perheessä

Julia

Duffe, no ku se on mun lempikoirani. Se makaa, juoksee, kävelee, hyppii ja makaa. Se nuolee. Leikitään hippaa. Mun koira juoksee liikaa kohta.

Maisema kotini ympärillä

Meea-Maria

Nurmikkoa, taivas, aurinko, kukkia oli kans. Ei oo mitään. Sateenkaari, kukka ja tää on reunasta reunaan kukkia ja taivasta on.

Maisema kotini ympärillä

Laura

Luumupuu, karpäset tai hyttyset käy pilaa-massa, ettei me saada syödä niitä, kukkia, taivas, ilta, aurinko, tää on yks marjapuu, mutta en tiedä, mikä se on.

Tärkeintä perheessä

Aada-Kaisa

No äidistä on tärkein se, että äiti osaa hoi-taa omia lapsiaan. Isässä on tärkeintä se, että se käy töissä paljon, että me saadaan rahaa. Meissä on tärkeintä se, että me ol-laan kilttejä.

Tärkeintä perheessä

Verneri

Isä. No ku se on vieny mua kauppaan ja äi-tin töihin ja hesburgeriin. Ja sitte kotiin vieny mua traktorilla. Liukumäki, no kun isä on täss pieni ja isä on menny arvaa min-ne, leikkiin sinne jonnekin paikkaan. Ei sii-nä sitten muuta. Multa loppu jo se.

Kolme kohtaamista Kihniön kirkon kivijalkakivien kanssa

Ulla Kuusisto

Ostimme omakotitontin vuonna 1974 Kettukallion alueelta. Tutkin silloin alueen vanhoja karttoja ja kauppa-kirjoja Luomalahden talossa. Papereiden joukossa oli sellainenkin asiakirja, jossa sanottiin: kaikilla numerolla 7-alkavilla tiloilla oli oikeus louhia kiviä Kettukalliosta. Meidän tonttimme numero oli 7 ja jotain... Meilläkin olisi siis oikeus louhia vaikka kivijalkakivet sieltä. No eihän sellainen tullut kuuloonkaan. Uteliaana kuitenkin tutkin Kettukallion rinteitä ja löytyihän sieltä selviä merkkejä siitä, että louhittu on. Jäljellä oli vielä melko suuriakin loh-kareita. Myöhemmin selvisi, että kirkon kivijalkakivet oli louhittu sieltä. Asia jäi sitten siihen ja unohtui pariksi-kymmeneksi vuodeksi.

Toinen kohtaaminen

Vuonna 1999 tein Puumilan talon historiaa. Silloin kävi ilmi, että Puumilan kellari oli ollut suuri, kylmä ja siisti. Kellaria tarvittiin, sillä Sigrid- emäntä kirjasi voita Tampereen Pellavatehtaan naisille. Hän säilytti sitä kellaris-ään, jonkalaista ei Kihniössä ollut muita. Sitten selvisi, että kellari oli tehty kirkon kivijalkakivistä. Puumilan vaari oli ollut hyvin valppaana, kun kiviä rahdattiin Pyhäniemestä kirkon uudelle paikalle. Hän laski ilmeisesti mielessään, ettei kaikkia kiviä tarvittu kivijalkaan. Hän sai ostaa ylimäämät. Kirkon kivijalan ja raput rakentaneet miehet rakensivat sitten Puumilan kellarin, Sigridin ohjeiden mukaan. Vuosi oli 1915.

Anssu oli kellaristaan hyvin tietoinen ja nuuka. Rippikou-lupojat yrittivät joskus keväisin lepäillä kellarin rinteessä. Jos vaari vain huomasi heidät, oli uhkana kepitys. Tästä lienee syntynyt sanonta: ”Puumilan vaarin kuopan katolla on maailman napa”. Nyt näitä kellarin kiviä on muutama kasalla Puumilan talon sivulla olevassa rinteessä.

Kolmas kohtaaminen

Kesällä 2009 sain tutkittavakseni Vihtori Salomaan pa-pereita. Hänhan oli Kihniön ensimmäinen ”kunnanisa”. Hän oli syntynyt 1876, siis keisarivallan aikaan. Alkuaan hän oli Ahon poikia Kankarilta. Siihen aikaan oli tapa-na, että sukunimeksi muodostui usein talon nimi. Vihtori kyllä keksi itselleen sukunimen, koska hän vielä vuonna 1913 käytti nimeä Aho. (Torpan, jonka hän osti, nimi oli Heliini) Etunimensä Viktor hän suomensi Vihtoriksi. Vihtori osallistui aktiivisesti sekä kunnalliselämään että seurakunnan toimintaan.

Kuten tiedetään, Kihniön kirkon paikasta oli aikanaan pitkälinen vääntö, joka lopulta päättyi vuonna 1914 nykyiselle paikalle. Salomaan papereista löytyi konsepti, joka on tehty valituskirjettä varten lähetettäväksi Keisarille. Otsake täydellisenä kuuluu: Suurivaltaisain Kaikkei-narmollisin Keisari ja Suuriruhtinas. Vuosi on 1913. Tämä kirje osoittaa, että Kankarin miehet; Vihtori Aho, Efraim Salomäki ja Nikodemus Asumaniemi allekirjoituk-sellaan (Asumaniemi puumerkillään) halusivat kirkon paikaksi Maja- eli Pyhäniemen. Monisanaisen peruste-lun yksi kohta oli se, että kirkon kivetkin ovat jo Pyhänie-messä. Miesten toive ei sitten toteutunut ja niin kivijalka-kiviä rahdattiin Pyhäniemestä Harjun tontille.

Vihtori Aho eli Salomaa ei varmaankaan mitään kaunaa kantanut seurakuntaa kohtaan eikä seurakunta Salomaata kohtaan, koska Vihtori oli saanut seurakunnalta 70-vuo-tislahjaksi kävelykepin. Hän oli siitä kovin otettu, sillä hän kertoi siitä ylpeänä pojalleen eräässä kirjeessä.

Nämä kivijalkakivijutut eivät ole siis ikäjärjestyksessä, vaan minulle tapahtuneessa järjestyksessä.

Parkka-Teatteria 30 vuotta

Teksti ja kuvat Maarit Lehto

Parkka-Teatteri täytti tänä vuonna 30 vuotta. Toiminta alkoi jo vuonna 1978, mutta teatteri rekisteröitiin virallisesti marraskuussa 1979. Kansalaisopiston piirinä teatteri toimi vuosina 1978–85.

Vuosina 2002–05 Parkka-Teatteri ei esittänyt näytelmiä, koska esiintymispaikka puuttui. Pahkalanniemen kesäteatterissa esiintynyt ryhmä löysi uuden paikan Käenkoskelta.

Parkka-Teatterin näytelmiä:

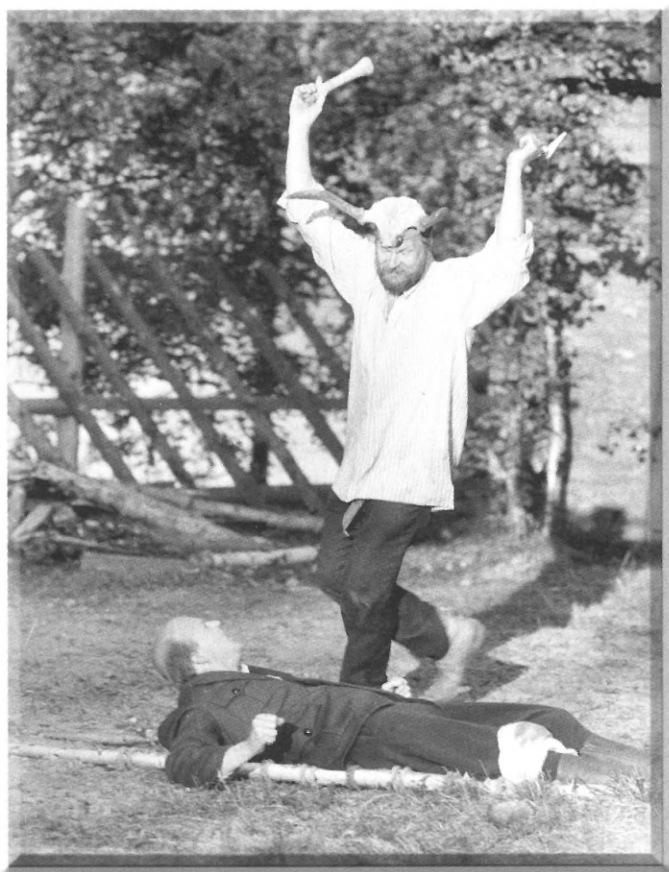
Joel Lehtonen: Putkinotko 1979
 Aapeli: Pikku Pietarin piha 1980
 Paavo Erkkilä: Veleka-asiat 1981
 H. Raudsepp: Vetelys 1982-83
 Paavo Erkkilä: Yrittämisen eväät 1984
 Wolfgang Bauer: Kummittelijoita 1985-86
 Gustaf af Geijerstam: Iso Niilo ja Pikku Niilo 1987
 Pertti Huhtala: Juhannussaunan lämmitessä 1988
 Sirkku Peltola: Maailman Baari 1989
 Agapetus: Kas niin Mimmi 1990-91
 Miklos Guarfas: Neljä neittä kukkulalla 1992
 Joni Skiftesvik: Raja-Jooseppi ja Tilta 1993-94
 Aune Mäkynen-Schouwvliager:
 Rakastaa- ei rakasta 1997
 Aune Mäkynen-Schouwvliager:
 Louhulinnasta Hollywoodiin 1999

Teuvo Ruohoranta: Konsultti 2001
 Seppo Ruotsalainen: Kurvikkaat konsultit 2006
 Michael Cooney: Ilmasta rahaa 2007
 Heikki Luoma: Akkaralli 2008
 Panu Raipia ja Rauli Jokelin: Kuin tuhka tuuleen 2009

Kuvat näytelmästä Raja-Jooseppi ja Tilta, jossa pääosissa nähtiin Matti Paavilainen ja Leena Toivanen.

Näytelmän kirjoittaja Joni Skiftesvik oli mukana näytelmän ensi-illassa Pahkalanniemen kesäteatterissa kesäkuussa 1993.

Isoisien jalanjäljillä, sotahistoriaa tallentamassa: Heikki Holman joulu 1944 ja Reino Armisen joulu 1939

Maarit Malmberg

Monen suomalaisen elämä muuttui täysin lähes päivälleen 70 vuotta sitten. Marraskuun 30. päivä vuonna 1939 käynnistyi Suomessa merkittävä 105 päivää kestänyt ajanjakso. Talvisota syttyi.

* * * * *

Olen vuoden ajan lueskellut talvi- ja jatkosotiin liittyvää kirjallisuutta. Ystäväni ovat hymyilleet vinosti tälle hie-
man epätyypilliselle harrastukselleni. Ehkä ”Talvisodan taisteluja” ei ole kolmekymppisen naisen tavanomaisin-
ta iltalukemista, mutta minä olen ollut aiheesta kiinnos-
tunut monestakin syystä.

Sotahistoria on kiinnostanut, koska omat isoisäni osallistuivat sotiin. Arvo-taata osallistui jatkosotaan tykkimiehenä konekiväärikomppania 4:ssä. Taatoista toisen, Heikki Holman, palvelus ensin armeijassa ja sitten sekä talvi-
että jatkosodassa venyi liki kuusivuotiseksi. Heikki-taatan sotataipaleesta olen kuullut enemmän. Hän oli juuri käynyt armeijan, kun talvisota alkoi. Jatkosodassa Heikki palveli mm. Jalkaväkirykmentti 15:ssä ja Erillinen Pataljoona 25:ssä. Heikki-taata jäi sotavangiksi Äyräpäässä 7.7.1944. Hän joutui viettämään viisi kuukautta Tserepovetsin sotavankileirillä. Minulla voi olla vain kalpea aavistus siitä, millaiset olosuhteet rintamalla saatiin sitten vankileirillä olivat.

Ilo jaettiin koko kylän kesken

Joulu lähestyi vuonna 1944. Marraskuisena päivänä Holmassa kuunneltiin tarkasti radiota. Radiossa luettiin lista nimistä, jotka olivat selvinneet vankileiriltä Suomeen. Nimet luettiin aakkosjärjestyksessä. Heikin nimeä ei mainittu H-

Alikersantti Reino Arminen.

kirjaimen kohdalla, vaan jostakin syystä vasta viimeisenä. Mietin, millainen on ollut se hetki, kun mummu, Heikin äiti, on radiosta kuullut viimeisenä poikansa nimen?

Mummu oli säästännyt pitkään 250 gramman kahvipaket-
tia. Kun sitten Holmaan kello 22 tienoilla iltamyöhällä alkoi virrata väkeä naapureista ja kauempaa, oli aika keittää kunnon kahvit. Kauimmaiset uutisen kuulleet ja sitä kertomaan tulevat tulivat polkupyörillä monen kymmenen kilometrin takaa. Minua koskettaa tarinassa sekä taatani pelastuminen ja isomummuni onni poikansa selviytymisestä että myös vahva yhteisöllisyys. Naapurit, tuttavat ja ystävät kaukaakin halusivat jakaa perheen ilon. Mietin, kuinka moni meistä polkisi kymmeniä kilometrejä ystävän luokse pimeässä joulukuun sohjossa kymmenen jälkeen illalla jakamaan jonkun suuren ilon? Surusta puhumattakaan?

Millainen on mahtanut olla Heikki-taatan joulu sinä vuonna? Saksalaisen lääkärin hänelle antamat kiniini ja morfiinitabletit antoivat sen verran voimia, että hän pystyi kävelemään vankileiriltä ratkaisevat 200 metriä omin avuin. Heikki-taata vapautui 22.11.1944. Tulopainoksi kirjattiin sairaalassa 43 kiloa.

Sairaalasta hän kotiutui 13. joulukuuta. Sotakokemuksista Heikki kertoi vain harvoille. Vaikeat kokemukset kulki-
vat kuitenkin mukana elämän loppuun asti. Äitini ja enoni muistavat, miten Heikki heräsi välillä yöllä hiestä märkänä painajaisuniin. Itse muistan, kuinka uteliaana pikakutyttona pengoin taatan kaappia ja löysin sieltä veljeni kanssa pistoolin. Äiti säikähti, totta kai, kun lasten käsissä oli ase. Se piti heti piilottaa kaapin perukoille, eikä asiasta saanut mainita taatalle, jotta hänelle ei tulisi mieleen ikäviä muistoja.

Enon kautta suvun tarinaa

Niin Arvo- kuin Heikki-taatakin siirtyivät ajasta ikuisuuteen minun ollessani vielä pieni tyttö. En saanut koskaan tilaisuutta kysellä näistä tai muistakaan heidän elämäänsä koskettaneista asioista. Kaikki, mitä olen esimerkiksi Heikin sotataipaleesta kuullut, olen kuullut äitini tai Olavi-enon kautta. Vasta näin vanhempana olen ymmärtänyt, että tällaisen tiedon siirtyminen sukupolvelta toiselle on todella tärkeää.

Syksyllä 2008 otin vastaan toimeksiannon, joka liittyy myös erilaiseen iltalukemistooni. Sen kautta olen saanut myös tavallaan yhteyden omien isoisieni elämään ja kokemuksiin.

Olen vuoden ajan tallettanut sotaveteraani ja karjalaismies Reino Armisen muistelmia. Olen tavannut tätä Kuljalan palvelutalossa Jalasjärvellä asuvaa 92-vuotiasta 1-2 kertaa kuukaudessa. Juttutuokioimme ovat venyneet joskus kolmetuntisiksikin, sillä Reinolla on riittänyt tarinaa. Karjalaispojan elämäntaival Etelä-Pohjanmaalle lähelle Kihniössä asuvaa tytärtään Susanna Markkolaa ja hänen perhettään on ollut poikkeuksellisen rikas.

Reino Arminen syntyi vuonna 1917 Kirvun Tietävälän kylässä. Nauraen hän sanoo olevansa vähän vanhempi kuin itsenäinen Suomi ja epäilee olevansa myös yksi niistä harvoista suomalaisia, jotka ovat nähneet kaikki presidenttimme. 92 ikävuoteen on mahtunut monenlaisia kokemuksia. Niistä mieleenpainuvimmat ovat olleet kokemukset talvi- ja jatkosodassa. Myös Reino, kuten Heikki-taatanikin, oli juuri päättänyt 15 kuukautisen palveluksen armeijassa, kun kutsu talvisotaan kävi. Reino toimi niin talvi- kuin jatkosodassakin lääkintäaliupseerin tehtävissä.

Talvisodan jouluateria ikimuistoisa kokemus

Talvisodassa Reino palveli Jääkäripataljoona 4:ssä. Talvisodan joulunaika jäi hyvin mieleen. Reino sairastui juuri ennen joulua 1939 kovaan kuumeeseen, kun hänen kyyrärpäänsä tulehtui. Hän vietti pari päivää Heinjoen kenttäsairaalassa, missä makasi myös hänen serkkunsa. Serkkuset pääsivät muutamaksi päiväksi toipumaan läheiseen maalaistaloon. Reino kertoo, miten he ostivat talon isännältä paksua läskiä ja emännältä ohraleivän ja paistinpannun. Sitten he paistoivat läskiä ja kastoivat leipää rasvaan. Se oli sellainen jouluateria, mitä ei unohda koskaan. Reino kertoo hymyillen, että maku ja tuoksu muistuvat mieleen vieläkin niin, että vesi tulee kielelle.

Joulunaikaan 1939 JP4 oli Kyyrölän Parkkilassa, jossa käytiin muutama kiivas taistelu. Miehiä haavoittui ja lääkintämiehillä riitti työtä. Jouluaamun valjettua oli rauhallisempaa ja Reino pyysi komppanian päälliköltä lupaa auton lainaamiseen. Hän sanoi lähtevänsä ”jouluostoksille” poikien kanssa. Näin Reino kertoo itse (lukemisen sujuvuuden kannalta murre on kirjoitettu osaksi yleiskielellä):

Mie sanoin komppanian päällikölle, että saaks mie auton, kun myös lähdetään Heinjoen kirkolle jouluostoksille. No menkää, hää sano. Puolenkymment poikaa läks mukaan. Myö kerättiin rahaa ja kierrettiin sitten kaikki kaupat: tupakat, karamellit, pullat ja mitä kaikkee myös ostettiin. Sotilaskodit ja kahvilat myös tyhjennettiin. Sitteen alkoi joulu meidän komppaniassa. Heinjoen kirkon-

kylä ku ol siinä niin lähellä ja siellä ol silloin vielä siviili päällä. Mutta sittenhän ne joutu lähtemään heti joulun jälkeen.

Niin Reino Armisen kuin molempien taatojenikin joulut sotavuosina ovat olleet tavattoman erilaiset kuin monen parikymppisen nuoren tänä päivänä. Mietin, jääkö omille lapsilleni mitään sellaista makumuistoa, mitä he muistelisivat vielä seitsemänkymmenen vuoden päästäkin vesi kielellä? Mitkä tapahtumat heidän elämässään ovat niin merkittäviä, että he muistavat ne vielä vanhuksinakin? Varmaa on vain se, että jokainen sukupolvi kohtaa oman aikansa omanlaiset haasteet.

Itse olen ottanut tehtäväkseni kertoa isoisiemme ja -äitiemme kokemuksista niin omille kuin muillekin lapsille. Olen pyrkinyt kirjoittamalla tallettamaan ja kertoen siirtämään näitä tarinoita sukupolvelta toiselle. Tämän vuoksi tartuin haasteeseen kirjoittaa pienille lapsille sotaveteraanien kokemuksista. Toivon, että keväällä ilmestyyvä lastenkirja omalta osaltaan auttaisi ylläpitämään sotiemme veteraanien muistoa ja muistuttaisi tulevia sukupolvia isoisiemme merkittävästä työstä. Ja Reino Armisen sanoja lainatakseni: ”Jos myö vaikka jotain siitä opimme!”

Maarit Malmbergin kirjoittama ”Äkiässä uunissa paistettu - Reino Armisen muistelmät” ilmestyy jouluna 2009 ja lastenkirja ”Aapeli ja sotaveteraani Reino” ilmestyy helmikuussa 2010 (Minervakustannus oy).

Kersantti Heikki Holma vaimonsa Ellin kanssa. Kuva vuodelta 1943.

Parkanon ja Kihniön kansallispuku

Marita Mustakoski

Kansallispuku on perinteinen juhla-asu, joka sopii kaikin arvokkaimpiinkin tilaisuuksiin. Kansallispukuneuvosto on laatinut kansallispukuihin ohjeet ja valvoo pukujen suunnittelua. Puvut suunnitellaan historiallisten näytteiden pohjalta.

Parkanon ja Kihniön kansallispuku hyväksyttiin vuonna 1984. Puvun oli suunnitellut taiteilija Germund Paaer jo 1930-luvulla. Puku on kuitenkin tavallaan uusi, koska 1930-luvun puvusta ei ole dokumentteja.

Parkanon ja Kihniön puvun osat ovat: paidat, hame, esiliina, tasku, röijy, huivi, päähineet, koru, sukat ja jalkineet.

Puvun uudelleenelvytys

Parkanon kansalaisopisto haki Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry:ltä hankerahoitusta puvun valmistuksen elvyttämiseksi vuoden 2008 lopulla. Hakemus katsottiin hyödylliseksi ja näin hyväksyttiin. Hankkeen tavoitteena on säilyttää pukuun liittyvä tieto-taito. Se työ, mikä puvun hyväksymisen eteen on tehty, ei saa jäädä unohtuiksi. Hankkeen suurin hyödynsaaja on jokainen alueella asuva asukas. Voidaan olla ylpeitä, että kotiseudullamme on oma kansallispuku, josta ollaan tietoisia, jota halutaan valmistaa ja käyttää.

Kaksi vuotta kestävä hankkeen tavoitteena on valmistaa Parkanon kansalaisopistolle ”mallipuku”, joka olisi esillä sellaisessa paikassa, jossa mahdollisimman moni siihen voisi tutustua esimerkiksi kirjastossa. Hankkeen aikana tulisi antaa valmiudet kansalaisopiston opettajille valmistaa kyseinen kansallispuku ja välittää edelleen siihen liittyvää tieto-taitoa. Myös tavoitteena on puvun arvostuksen ja pukuun kohdistuvan kiinnostuksen lisääminen. Laajempaan tavoitteena on yleensä kiinnostus kansallispukuun ja omaan kulttuuriperintöön.

Hanke on suunniteltu kahden vuoden mittaiseksi. Tarkoituksena on valmistaa puku osa osalta.

Hanke pitää sisällään kansalaisopiston järjestämiä kursseja, joihin kuka tahansa voi tulla valmistamaan omaa pukuaan. Rinnalla tehdään koko ajan talkootyönä kansalaisopiston omaa ”mallipukua”.

Hanke etenee seuraavasti:

1. Hamekankaan kudonta kesällä 2009.
2. Puseron ja hameen ompelu syksyllä 2009.
3. Essun ja tykkimyssyn valmistus kevyällä 2010.
4. Nahkataskun valmistus kesällä ja syksyllä 2010.

Kurssien aikana alan asiantuntijat antavat opetusta vaativissa työvaiheissa.

Parkanon ja Kihniön kansallispuku kokonaisuudessaan. Puku Marita Mustakosken yllä, avustajana Anne Vaviolahti.

Kuva: Maarit Lehto

Hankkeen käynnistys

EU-rahoituksen lisäksi kustannuksiin osallistuivat Parkanon kaupunki ja Kihniön kunta ja Pro Parkano. Suunnitteluryhmän työstettyä työsuunnitelman järjestettiin tiedotustilaisuus lehdistölle keväällä 2009. Tämän jälkeen paikallislehteen laitettiin ilmoitus alkavasta Parkanon ja Kihniön kansallispuvunvalmistuksesta. Molemmilta paikkakunnilta löytyi asiasta kiinnostuneita ja voitiin perustaa ryhmät kummallekin paikkakunnalle. Huhtikuussa järjestettiin ryhmille info-tilaisuus puvusta.

Valmistus alkaa

Parkanon ja Kihniön kansallispuvun yksi erikoisuus on hamekankaan flammuraita. Ensimmäinen työvaihe olikin kudottavan raitalangan sitominen määrätystä kohdista, jotta värjäyksessä saataisiin kyseinen sidottu kohta pysymään värjäämättömänä. Näistä värjäytymättömistä kohdista tulisi muodostumaan tietynlainen kuvio hamekankaaseen. Sitominen osoittautui aikaa vieväksi työvaiheeksi. Tämän jälkeen langat lähetettiin Hämeenlinnaan Wetterhoffille värjäykseen.

Samaan aikaan rakennettiin loimet kangaspuihin molemmilla paikkakunnilla talkootyönä. Hamekankaan kudontaan päästiin vihdoin kesäkuussa. Jokainen opiske-

lija vuorollaan kutoi kesän aikana kankaansa. Viimeiset kudonnat saatiin päätökseen kuitenkin vasta syksyn puolella. Kankaan kutomien osoittautui varsinaiseksi extreme-lajiksi. Välillä se antoi valtavia onnistumisenelämyksiä kunnes ilo saattoi vaihtuikin äkilliseen pettymykseen, kun ohuttakin ohuempi loimilanka yllättäen saattoi katketa. Lopputuloksena jokainen sai vaivannäöstä kuitenkin kauden raitaista villakangasta reilut kaksi ja puoli metriä.

Kankaasta puseroksi ja hameeksi

Kansalaisopiston kurssitarjotin piti sisällään Parkanon ja Kihniön kansallispuvun puseron ja hameen ompelukurs- sin Parkanossa ja Kihniössä. Opiskelijat jatkoivat innokkaina puvun valmistusta ryhmissä. Tavoitteena onkin saada valmistettua nämä puvun osat vuoden 2009 loppuun mennessä.

Ensi vuoden tavoite on valmistaa essu, tykkimyssy ja nahkatasku. Puvun valmistaminen on osoittautunut haastavaksi ja mielenkiintoiseksi. Kurssien aikana ollaan saatu ja tullaan saamaan oppia monista perinteisistä työta- voista ja materiaaleista. Toivon mukaan vuoden 2010 loppuun mennessä paikkakunnilla on kymmenisen uutta Parkanon ja Kihniön kansallispuvun omistajaa. Siitä varmasti tullaan kuulemaan lisää jatkossa.

Parkanolainen Kaarina Leponiemi kutomassa hamekangasta. Kansallispuvukudotaan ohuesta villalangasta. Ohuin raita on 0,3 millimetriä leveää, levein raita on 1,2 senttiä. Kuva: Maarit Lehto

Lasten juttuja Kihniöstä:

Joulusta tulee mieleen tonttulakkipäinen heppa.

Jemina 8 v.

Oli joulukuusi ja sain paljon lahjoja meillä oli kylässä mummu ja Janne ja Leila ja vähän serkkuja.

Petteri 10 v.

Joulussa kivoimpia asioita ovat lahjat, joulukuusi ja joululaulut.

Roosa 7 v.

Joulusta tulee mieleen lahjat ja yhdessäolo.

Aliisa 8 v.

Jouluna oli kivaa, koska sain legopaloaseman.

Elina 10 v.

Oli joulukuusi ja oltiin mummulassa lahjat olivat hyviä kuten ruokakin.

Matias 11 v.

Joulussa kivoja asioita ovat lahjat, joulukuusi.

Emilia 7 v.

Jouluna on kivaa kun on lahjoja ja lunta. Sisällä on koristeltu kuusi. Ulkona voi luistella ja tehdä lumesta juttuja.

Jenna 10 v.

Oli joulukuusi ja tiesin että saisin lahjoja ja että tulisi lumisota.

Johannes 10 v.

Joulussa on parasta, lahjat joulukuusi, jouluruoka, joululaulut ja ystävät vierailla.

Iida 10 v.

Oli joulukuusi ja tiesin saavani lahjoja. Sitten pukki tuli eli sis- ter. Sain hyviä lahjoja. Mieleeni jäi Bläidit eli temppusuk- set ja sisäpelikengät! Paljon lahjoja tuli!

Niko 11 v.

Kolme vuotta sitten jouluna oltiin mökillä. Siellä vaari meni avantoon uimaan, uimaan menin myös minä. Uinnin jäl- keen menin syömään. Mentiin kotio ja aukastiin lahjat. Ja mun mielestä joulussa on kivaa kun saa syödä, saada lah- joja ja koristella kuusta.

Laura 10 v.

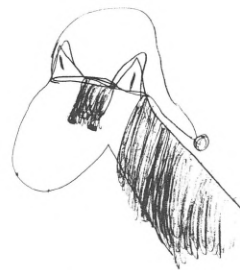
Oli kiva katsella kuusen koristeita ja oli kiva olla perheen kanssa.

Jenni 10 v.

Joulustory

Joulu on juhla, joka koskettaa kaikkia ihmisiä. Joulu on lämminhenkinen ja se vietetään usein perheen ja sukulais- ten kanssa. Jouluun kuuluu myös odotusta, kun illalla ko- koonnutaan odottamaan joulupukki. Joulusta tulee mie- leen myös maukas jouluateria.

Jenna 15 v.

Joulussa on kivaa se, että saa paljon lahjoja ja saa olla per- heen kanssa. Mieluiten teen jouluna pipareita ja koriste- len ne.

Suvi 11 v.

Joulukirjoitelma

Joulu on yleisesti ehkä vuoden odotetuin juhla. Minulle joulun tuo tietyt äänet ja tuoksut, sekä tietysti suuret lu- mikinokset ja kirpeä pakkanen. Joulutunnelman saavutta- minen siis riippuu enemmänkin pienistä ja yksinkertaisis- ta asioista.

Jenni 15 v.

Joulutarina

Kävelin paksun lumipeitteen päällä, joka upotti minun ja- lat joka askeleella sen pehmeään, mutta kylmään hankeen. Vedin perässäni punaista pulkkaa, johon oli sidottuna pie- ni, mutta kaunis kuusi.

Edelläni tallusti koirani, Snow. Se on iso pyreneittenkoira ja täyttää ensimmäisen vuotensa lähellä jouluaatto. Siihen oli takertunut lunta paakkuina ja se keräsi niitä yhä lisää matkansa varrella hypäten silloin tällöin kinoksiin naut- timaan lumesta. Rakastimme kummatkin lunta valtavas- ti, mutta itse tärisin jo kylmästä ja odotin pääseväni vihdoin sisään.

Astelin yhä varmoin askelin kohti taloani ja se lähenei joka askeleella, mutta silti tuntui kovin kaukaiselta.

Kun vihdoin pääsin kotiovelle, haistoin kaikkien herkullis- ten ruokien tuoksut. Irroitin kuusen pulkasta ja varistelin siitä lumet pois. Astuin ovesta sisään koirani kanssa ja ter- vehdin perhettäni. Otin pikaisesti kenkäni ja takkini pois ja tunsin heti lämmön palaavan jäseniini.

Hyppelin joulukuusi käsissäni läpi huoneiden, kunnes saa- vuin huoneeseen, mikä oli koristeltu kaikilla jouluisilla asioilla. Sitten etsin joulukuusen paikan ja kun löysin sen, asetin sen kohdalleen ja hain sille vettä.

Koristelimme joulukuusen yhdessä, jonka päätteeksi jou- lupukki tuli käymään. Saimme valtavasti lahjoja. Juuri kaikkea sellaista mitä saatoimme toivoa. Myöhemmin sain vihdoin syödä jouluruokani ja sen päätteeksi oli ihana vai- pua uneen.

Joulu on mukavaa aikaa etenkin se takia, että saa lahjo- ja. Se on joulun pääkohta, mitä monet varmasti odottavat. Muita joulun odotetuimpia asioita ovat mm. ruoka, yh- dessäolo ja minusta joka perheessä pitäisi olla itse haet- tu joulukuusi, joka koristellaan itse omalla tavalla porukal- la. Vaikka talvella on kylmä eikä se aina olekaan mukavaa, silti odotan kesällä kaiken kuumuuden keskellä lunta, jos- sa keksii ihmeellisen paljonkin tekemistä. Elämä on arvoi- tuksellista.

Petra 14 v.

Me leikittiin häitä!

Pohjois-Parkanon koulun esikoululaisten sekä 1. ja 2. luokan oppilaiden mahanpohjassa lenteli jännityspörhöisiä eräänä syksyisenä perjantai- aamuna. Koulussamme vietettäisiin tänään häitä! Hääjuhlaa oli valmisteltu edellisenä päivänä. Oli kirjoitettu papille puhe, samoin morsiamen isälle. Lisäksi oli kirjoitettu yhteinen rukous. Tärkein valmistelu oli ollut tietenkin roolien jakaminen. Kuka saisi olla morsian? Entä kuka sulhanen? Halukkaita oli useita ja roolit saatiin jaettua sovussa.

Oppilaat saivat ottaa kouluun jonkin juhla-asusteen tai koko asun. Perjantai- aamuna kouluun saapuikin hienon näköistä väkeä. Hääjuhlaan osallistujilla oli niin isän kaapista lainattuja kravatteja kuin omasta kaapista löydettyjä mekkojakin. Olipa joku ottanut mukaan huulikiiltoakin - hienona ennen kaikkea!

Morsian asteli ruusun terälehdillä

Luokkatila oli muutettu kirkoksi. Pulpeteista rakennettu alttari oli saanut valkoisen liinan. Parkanolaisen kukkakaupan lahjoittamat punaiset ruusut koristivat alttaria. Pappina toiminut Teemu Rantala saapui paikalleen ajoissa, samoin sulhasena leikissä ollut Nico Kärkelä bestmanninsa Viljam Antilan kanssa. Häävieraat odottivat jännittyneenä morsianta saapuvaksi.

Ensin saapui kaaso Oona Sivula. Häämarssin kajahtaessa hääväki nousi seisomaan. Morsiustyttö Ronja Huuskonen ja sulhaspoika Miro Kärkelä ripottelivat ruusun terälehtiä lattialle ennen morsiamen saapumista. Morsiamen saattoi alttarille isän roolissa ansiokkaasti leikkinyt Benjamin Sivula. Morsian Sanna Kärkölä säteili valkoisessa puvussa ja hunnussaan aivan kuten morsiamen kuuluukin.

Teemu-pappi piti morsiusparille hienon puheen. Yhteinen rukous oli kaunis.

"Rakas Taivaan Isä, Siunaa morsiusparia. Auta heitä vaikeissakin asioissa. Auta heitä antamaan anteeksi toisilleen. Kulje heidän kanssaan koko loppuelämä ja anna heille paljon rakkautta. Amen."

Häitä vietetään, kun rakastetaan

Hääjuhla oli koskettava. Opettaja ja kouluavustajat vieraiden joukossa pyyhkäisivät häämusiikin soidessa silmäkulmiaan. Morsian ja sulhanen saivat vielä koulun rappusilla niskaansa asiaan kuuluvan riisisateen. Paikalle oli tuolloin saapunut kunnan häiden tapaan myös joukko kuokkavieraita, kun neljännen luokan tytöt olivat pihalla suorittamassa ympäristö- ja luonnontiedon koulutehtävää.

Kouluruokana sattui sopivasti olemaan keittoa, aivan kuin pohjalaisissa häissä on tapana. Ruuan jälkeen morsiamen isä piti puheen. Häntä avusti puheessa Leevi Antila. Puheessa kehoitettiin hääparia elämään yhdessä ja sovussa sekä halaamaan joka päivä. Puheen jälkeen kohotimme hääparin onneksi päärynämehumaljan. Sitten keittäjämme Railin tekemä hääkakku saapui. Ja voi mikä kakku, vaaleanpunaisine sydämineen! Hääpari leikkasi kakusta ensimmäisen palan. Samalla selvisi, että sulhanen polkaisi nopeammin ja kovempaa, joten hän määräisi tulevan kaapin paikan.

Hääjuhla oli onnistunut. Lapset muistavat hääleikin varmasti pitkään. Jälkeenpäin lapsilta kyseltiin, minkä vuoksi häitä vietetään. "No, kun ne on rakastunut", sanoivat lapset. "Entä mikä on häissä tärkeintä?" Vastaus tuli yhdestä suusta: "Kakku tietenkin!"

Hääjuhlasta raportoivat Pohjois-Parkanon koulun esi-, 1.-2. luokan oppilaat sekä opettaja Maarit Malmberg.

Sulhanen Nico Kärkelä ja morsian Sanna Kärkölä ovat saapuneet alttarille. Taustalla hääjuhlan vieraita.

Pitäjien tieasioita kuntoon 1880-luvulla

Keisarillisen Majesteetin Korkeassa Nimessä, Hänen Suomen Senaattinsa päätös siihen valitukseen, jonka muutamat Parkanon pitäjäläiset, valitsemainsa asiamiesten, Lautamiehen Kaarle Halmelan ja Talollisen Iisakki Urhon kautta, alamaisesti ovat tehneet Turun ja Porin läänin Kuvernööriviraston 10 p:nä Lokakuuta 1887 antamasta päätöksestä alempana mainitun tien tekemisestä ja vastaisesta voimassa pitämisestä. Annettu Keisarillisessa Suomen Senaatissa ja sen Talous-ajastossa, Helsingissä, 16 p:nä Marraskuuta 1888.

Keisarillinen Senaatti on alamaisen valituksen ynnä muut asiaan kuuluvat kirjat itsellensä edellyttänyt ja niistä havainnut, että Metsänhoitaja Casimir Brander, Parkanon pitäjän kunnallislautakunnan esimiehenä kirjoituksessa Turun ja Porin läänin Kuvernöörille 23 p:ltä Toukokuuta 1883 anoi, että eräs mainituksessa pitäjässä oleva noin kolmenkymmenen virstaa pituinen kulkuliiketie, joka yhdistää pitäjän kirkolta Jalasjärven pitäjän kautta Nikolain kaupunkiin vievän maantien erääseen toiseen Wirtain kappelista Peräseinäjoen kappeliin ja Ilmajoen pitäjään menevään samanlaiseen tiehen voimassa pidettäväksi jaettaisiin Parkanon pitäjän Kihniön, Linnan ja Nerkon kylän sekä Kankarin kylän Carsian, Vlistaniemen ja että Ristaniemen talojen välillä, jonka hakemuksen perusteeksi esiin tuotiin muun muassa, että ensinmainittu tie, joka oli noin kaksikymmentä vuotta takaperin kruunun kustannuksella tehty, mutta sittemmin osaksi jäänyt rappioon lähes puolikolmatta peninkulmaa lyhentäisi matkaa Parkanon kirkolta lähimmälle eli Seinäjoen asemalla Tampereen-Waasan rautatiellä, jos matkan pituus Jalasjärven pitäjän kautta yksitoista ja puoli peninkulmaa, ja että muodoin puheena olevan tien kulkukuntien saattaminen tuottaisi Parkanon pitäjälle melkosia etuja, ja että sen jälkeen Kihniön ja Nerkon kyläin talon- ja tilanhaltijat sekä edellä mainittujen kolmen talon omaajat ja Talolliset Matti Mäntylä ja Iisakki Pajulahti Linnan kylästä vaadituksessa ja annetussa selityksessä huomauttivat puheeksi tulleen tien olevan yleisesti hyödyllisen ja tarpeellisen keskuuskululle ja tavaraliikenteelle sekä siis, anoen hakemusta hyljättäväksi vaativat kaikkien Parkanon pitäjän tientekovelvollisten määräämistä kuntoon saattamaan mainitun tien ja sitä vastaiseksi voimassa pitämään, jota vastoin Talollisella Mikko Koskelalla viimeksi mainitusta kylästä, häntä kun asiasta kuulustettiin, ei ollut Metsänhoitaja Branderin hakemusta vastaan mitään muistuttamista sekä muut Linnan kyläläiset asiasta antamassaan selityksessä vetäytyivät pois vielä mainitun tien tekemisen ja voimassapidon ajallisuudesta, koska ei siitä heille mitään erinäistä hyötyä olisi.

Sitten on asia, Kuvernöörin antaman määräyksen mukaan, ollut tutkittavana Kihlakunnan oikeudessa

siinä kärjäkunnassa, johon kuuluvat Ikaalisten ja Parkanon pitäjät ynnä Jämijärven kappeli, jolloin asianomaisia Parkanon pitäjän tilintekovelvollisia ynnä valittuja kruunun ja tuomiokapitulilain edusmiehiä asiasta kuulustettiin sekä Talollinen Efraim Wanhatalo muutamien Parkanon pitäjäläisten puolesta väitti, jotta myös Ikaalisten, Jämijärven, Kankaanpään, Karvian ja Honkajoen kunnat, ne kun olivat samaa tientekolahkoa kuin Parkanon kuntakin olisivat asiassa osallisia ja siis kutsuttavat siitä kuulustettaviksi, jonka jälkeen ja sittenkin oli ilmoitettu, että sanotut kuusi kuntaa aikanaan todellakin olivat olleet yhtenä tientekolahkona, vaan että ne silloin olivat suostuneet ja päättäneet, että niistä neljä eri tientekolahkoa muodostettaisiin, joista yhtenä olisi Parkanon pitäjä, niin myös että Kuvernööri oli sen päätöksen noudatettavaksi vahvistanut, vaikk ei vielä teiden jako ollut ennättänyt tapahtua, Kihlakunnan oikeus 4 p:nä Maaliskuuta 1887 julistetussa mietinnössä, hyljäten Efraim Wanhatalon kerrotun väitteen lausui, että koska niin hyvin Metsänhoitaja Brander Parkanon kunnan puolesta läänin kuvernöörille annetussa hakemuksessa puheenalaisen tien kuntoonpanosta ja voimassapidosta oli sanonut sen tien tuottavan etua Parkanon kunnalle, kuin myös Parkanon pitäjäläiset itsekkin, niinkuin asiakirjat näyttivät, jo vuonna 1866, sittenkuin tie oli avunsaannilla yleisistä varoista tehty, olivat esittäneet, jotta sitä, parempain kulkuyhdistysten saamiseksi pitäjälle, pitäjän rajalta jatkettaisiin Waasan läänin puolelle, jonka vuoksi viimeksi mainitun Kuvernöörin päätöksellä 5 p:ltä Toukokuuta 1870 rakennettavaksi ja kunnossa pidettäväksi määrättiin kymmentä kyynärää leveä yleinen kulkutie siltä kohdalta, jossa se koski Waasan läänin rajaan, Salon siltaan asti Wirroilta Peräseinäjoelle menevällä tiellä, sekä kun siihen vielä tuli, että tie kulki suurien Parkanon pitäjänkyläkuntain lävitte, joille se oli ainoana keskuusliiketienä, ja useimmille pitäjäisille lyhensi matkaa lähemmälle Tampereen-Waasan rautatieasemalle noin kaksi peninkulmaa, Kihlakunnan oikeus sentähden arveli vielä mainitun tien olevan kuntoon pantavan ja voimassa pidettäväksi jaettavan kaikkien Parkanon pitäjän tientekovelvollisten tilanhaltijain välillä, ja on sittemmin Kuvernöörin virasto, jonka lopullisesti päätettäväksi asia lykättiin, nyt valituksenalaisena olevassa päätöksessä lausunut, että, koska Metsänhoitaja Brander jo alkunaisessa hakemuksessaan oli myöntänyt puheen olevan tien, jos se kelpo kuntoon saatettaisiin, tulevan tuottamaan etua koko Parkanon kunnalle ja Waasan läänin Kuvernööri, mainitun kunnan hakemuksen johdosta 5 p:nä Toukokuuta 1870 annetulla päätöksellä määrännyt, että sanotun tien jatkoksi yleinen tie olisi keskuusliikkeen parantamista varten tehtävä, sekä kun ensinmainittu tie meni suurien kyläkuntain kautta ja oli ainoana niiden kanssa tapahtuvan keskuusliikkeen välittäjänä, niin myös oli selville tullut, että

se tie useimmille Parkanon pitäjäläisille kahden peninkulman verran lyhensi matkaa lähimmälle asemalle Tampereen-Waasan rautatiellä, jonkatähden se siis oli katsottava yleiselle keskusliikkeelle erinomaisen edulliseksi, harkitsi Kuvernöörinvirasto, huomiioon ottamatta mitä osa Parkanon pitäjäläisiä perätömästi oli sitä vastaan muistuttanut, oikeaksi määrätä, että useinmainittu tie olisi, niinkuin Kihlakunnan-oikeuskin oli puolustanut, kaikkien tientekorasituksessa osallisten Parkanon pitäjän talon- ja tilanhaltijain kuntoon pantava ja sitten niiden välillä jaettava vastaista maantienä voimassa pitämistä varten, jonka täyttämisestä asianomaisen Kruununvouden tulisi huolta pitää, ja siihen on alamaaisuudessa muutosta anottu, jonka johdosta asianomaisia on kuulustettu ja he ovat vastauksen antaneet sekä Kuvernööri on vaaditun lausunnon tuonut.

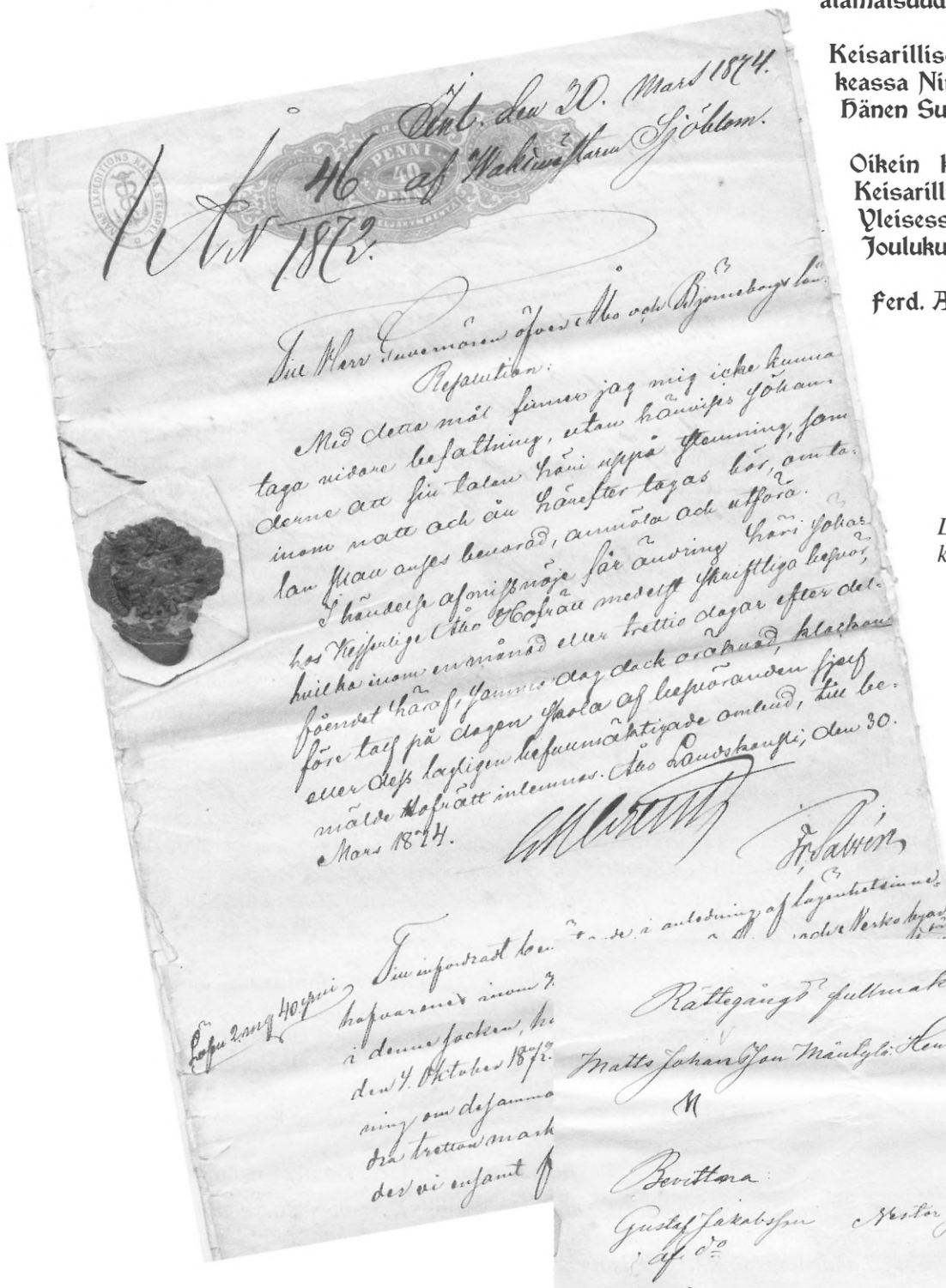
Mitä näin on tapahtunut ja asiaan kuuluvat kirjat laueammin sisältävät, on Keisarillinen Senaatti ottanut tutkittavaksensa ja katsoo, ett ei ole esiin tuotu syitä Kuvernöörinviraston valituksenalaisen päätöksen muuttamiseen, jonka päätöksen nojalle asia siis jätetään, tarkemmin niin määräten, että puheena oleva tie on tehtävä ja voimassa pidettävä kymmenen kymmentä vuotta ajain väliltä. Tätä kaikki asianomaiset alamaaisuudessa noudattakoot.

Keisarillisen Majesteetin Korkeassa Nimessä
Hänen Suomen Senaattinsa

Oikein käännetyksi todistaa:
Keisarillisen Suomen Senaatin
Yleisessä Kansliassa 3 p:nä
Joulukuuta vuonna 1885.

Ferd. Ahlman

Lähde: Matti Mäntylän
kotiarkisto.

Sarkans, den 25. Sep

December 1872.

Jonab Johansson Törmä. Johan Jonassons Aho.
Jakob Andersson Tarsia. Jakob Nikodemusson Ristaniemi
Samuel Johansson Ristaniemi. Johan Johansson Asumaniemi
Johan Mikkelsson Salomäki. Johan Nikodemusson Jokipii
Johan Jakobson Korhonen. Jak Jakobson Järventausta
Nikodemus Nikodemusson Tuisku. Jonab Johansson Knuutti.
Johan Jakobsen Luomalahti. Matts Andersson Kaseva.
Nikodemus Johansson Puumila. Nikodemus Jakobsen Palolahti.
Matts Johansson Itäpää. Anders Jakobson Mäenpää.
Kerkko Mattsson Wehkapuru. Mikkel Johansson Koskela
Jak Jakobsen Pajulahti. Johan Jakobson Myllymäki
Eija Johansdatter Kovanen. Johan Nikodemusson Savin-
Nikodemus Johansson Hietanen. Anders Laurikson Wähä.
Johan Johansson Lahdentausta. Matts Wähäpeltomäki.
Johan Johansson Juhala. Johan Salomansson Isopeltomäki.
Jonab Jakobsen Hautamäki. Nikodemus Jonasson Kor-
piniemi.
Jonab Mikkelsson Soisenlahti. Johan Mattsson Hirvikoski.
Nikodemus Karlsson Waviolahti. Mikkel Johansson Mustaniemi.
Steffan Steffansson Wikeri. Efraim Andersson Kirvesniemi.
Nikodemus Johansson Palomäki.

Törmä, Aho, Tarsia, Ristaniemi, Ristaniemi, Asumaniemi, Salomäki, Jokipii, Korhonen, Järventausta, Tuisku, Knuutti, Luomalahti, Kaseva, Puumila, Palolahti, Itäpää, Wehkapuru, Koskela, Pajulahti, Myllymäki, Kovanen, Savin-
mi, Hietanen, Wähäpeltomäki, Lahdentausta, Kärkölä, Isopeltomäki, Hautamäki, Korpiniemi, Soisenlahti, Hirvikoski,
Waviolahti, Mustaniemi, Kirvesniemi, Palomäki

Pappilasta Centrumiin – 150 vuotta kirjastotoimintaa Parkanossa

Paula Latvajärvi

Ensimmäiset tiedot kirjastotoiminnasta Parkanossa sijoituvat aikaan, jolloin Suomi oli osa Venäjän suuriruhtinaskuntaa ja Parkano oli osa Ikaalista. Parkanon seurakunta kuului Turun tuomiokapituliin, ja seurakunnan johtaja johti koko kuntaa. Virkaa hoiti rovasti Nils Jacob Juselius, jolla tiedetään olleen sivistyksellisiä harrastuksia ja joka toimi myös kansallisella tasolla opetustoimen edistämiseksi, mm. vaikuttamalla Kuopion sokeainkoulun perustamiseen. Hän toimi myös suomentajana kääntäen kansan kielelle mm. Ignaz Lindlin ”Synnistä Pyhää henkeä vastaan” –kirjasen.

Juselius perusti kirjaston omilla varoillaan

Nils Jacob Juselius perusti Parkanoon kirjaston omilla varoillaan. Hän oli tullut Parkanoon kappalaiseksi vuonna 1853 ja kirkkoherraksi hänet nimitettiin vuonna 1868. Kirjasto sisälsi vuoden 1859 Suomettaressa olleen artikkelin mukaan ”toista sataa lajia” kirjoja, suuri osa lienee ollut hengellistä kirjallisuutta, ja niitä sai ostaa tai lainata. Ruplan hintaisen kirjan lainaaminen maksoi kaksi koppeekkaa kuukaudelta. Lukutaito oli pitäjässä kuitenkin vähäistä ja kansa oli köyhää, joten kirjaston käyttö lienee jäänyt vähäiseksi. Kirjaston toiminnasta ei ole säilynyt tarkempia tietoja, mutta se lienee sijainnut seurakunnan tiloissa ja luultavaa on myös, että rovasti on kuljettanut kirjoja virkamatkoilla mukanaan.

Kuntakokouksen puheenjohtaja, herra Casimir Brander on asiakirjojen mukaan perustanut Parkanoon lainakirjaston, jolle on vahvistettu säännöt vuonna 1885. Kirjaston kokoelma on tilattu Turusta, ja siihen on johtokunnan kokouksen pöytäkirjan mukaan yhdistetty kunnan entinen, kanttorin hallussa ollut kirjasto, joka tarkoittanee Juseliuksen perustamaa kokoelmaa. Tämä kirjasto sijaitsi koululla ja ensimmäinen kirjastonhoitaja oli opettaja E. Haimila. Lainakirjaston säännöt olivat yksityiskohtaiset, lainaaminen oli maksutonta mutta laina-ajan ylittämisestä määrättiin maksettavaksi sakkoa.

Kirjasto oli avoinna kaksi tuntia viikossa, joista toinen oli aina jumalanpalveluksen jälkeen sunnuntaina. Kirjaston toimintaan kerättiin alkuaikoina varoja, paitsi sakkomaksuista, myös arpajaisilla. Alkuinnostuksen jälkeen toiminnan kuitenkin sanotaan rappeutuneen, kirjat jäivät osittain omille teilleen eikä uusia saatu hankituksi.

Halua kirjastotoiminnan kohentamiseksi kuitenkin oli, koska 1900-luvun alussa valittiin kirjaston järjestämistä varten valiokunta, johon kuuluivat opettaja E. Haimila, paroni B. O. Carpelan ja kanttori A. A. Hella. Kirjastolle laadittiin säännöt ja tehtiin myös suunnitelma sen ”vastai-

sesta ylläpidosta”. Toiminta myös laajeni, kun Kuivasjärvelle siirrettiin osa kirjaston kirjoista ja perustettiin näin ensimmäinen sivukirjasto, jonka hoitajaksi tuli talollinen Anshelm Kuivanen.

Pastori F. W. Tommila oli innokas kirjastojen puolestapuhja ja hänen aloitteestaan alkoi kunnassa kiertävä lainakirjastotoiminta, jolle laadittiin ohjesääntö vuonna 1908. Sen mukaan kirjastoja perustetaan sen mukaan, kuinka monta kansakoulua kunnassa on, ja kirjaston kokoelma siis hajautettiin kylille. Kokoelma viipyi kussakin kylässä aina vuoden kerrallaan, minkä jälkeen se siirrettiin seuraavaan kylään. Kansakouluja oli tuolloin viisi, joten kiertävä kokoelma ei liene ollut suuri.

Kantakirjastoon nuorisoseuran kokoelma

Parkanon kunnan kantakirjasto perustettiin 1924, ja lainaustoiminta alkoi 1.1.1925. Ensimmäisenä vuonna kirjaston perustamista varten varattiin talousarvioon 3500 mk. Kirjaston kokoelmaan liitettiin myös Parkanon Nuorisoseuralta ostettu kokoelma, ja kappalemäärä oli tuolloin 159. Alkuaikoina kirjasto oli avoinna vain tunnin viikossa, sunnuntaisin, mutta nopeasti tämä huomattiin riittämättömäksi ja aukioloja lisättiin siten, että vuonna 1935 se oli avoinna jo kuusi tuntia viikossa, edelleen myös sunnuntaisin. Vuonna 1958 menttiin kuitenkin aukioloajoissa taaksepäin: sunnuntaiaika poistettiin ja muutenkin kirjastoa pidettiin auki vain kolme tuntia viikossa.

Ensimmäisenä kantakirjaston hoitajana toimi pankinjohtaja A. M. Kuivasto. Hän hoiti tointa vain vuoden, ja hänen jälkeensä kirjastonhoitajana toimi opettaja Martta Poussa vuoteen 1954 asti. Seuraavaksi hoitajaksi valittiin opettaja Marita Wallén, joka toimi tässä tehtävässä vuoteen 1969 asti.

Kirkonkylän lisäksi kirjastotoimintaa kehitettiin myös muilla kylillä: aluksi kyläkirjastot toimivat lainausasemaperiaatteella ja niiden kirjat vaihdettiin kaksi kertaa vuodessa, mutta toiminnan vakiinnuttua niitä muutettiin sivukirjastoiksi, ja ne saivat omat kokoelmat, joiden hankinnat hoidettiin pääkirjastosta. Ensimmäinen lainausasema perustettiin Kuivasjärvelle vuonna 1927. Sen sijoituspaikkana oli aluksi meijeri ja hoitajana toimi meijerikko Martta Harju. Vuonna 1960 sivukirjastoja oli yhteensä kahdeksan (Kuivasjärvi, Vuorijärvi, Raivala, Aurejärvi, Vahojärvi, Lamminkoski, Vataja ja Solja), ja ne sijaitsivat kouluilla.

Kantakirjaston ensimmäinen sijoituspaikka oli seurantalopäivölässä sijainnut kunnan kokoushuone. Sieltä kirjasto muutti Säästöpankilta vuokrattuun 21,5 m²:n huoneeseen vuonna 1930, ja tämä tila laajeni vielä 2,5 m²:n

komerolla, joka järjestettiin lehtienlukupaikaksi. Sota-aika ahdisti myös kirjastoa: ensin kirjasto joutui luovuttamaan lehtienlukutilansa ja eteisensä siirtoväenhuollon käyttöön ja vuonna 1945 huoneenvuokralautakunta sijoitti nimismiehen kanslian kirjastohuoneeseen. Kirjasto joutui muuttamaan Päivölän ullakolle pimeään, epäsiistiin ja kylmään tilaan, jossa värjötelttiin kuusi vuotta. Kansakoululle päästiin muuttamaan vuonna 1951 ja kunnantalolle vuonna 1960. Kunnantalon (nykyisen Musiikkiopiston) toisessa kerroksessa kirjastolle oli varattu tilaa yhteensä 57,5 m², joka oli aluksi hyvinkin riittävä, mutta kirjamäärän nopeasti kasvaessa vanhan talon rakenteiden pelättiin sortuvan, ja tilat kävivät muutenkin ahtaiksi, kun kirjastotoiminta laajeni ja alettiin kaivata tiloja mm. kirjailijavierailuille. Kirjavarastoa varten kirjasto sai käyttöönsä toisen huoneen vuonna 1967, mutta uusia tiloja ryhdyttiin kuitenkin puuhaamaan uuden kansalaiskoulurakennuksen yhteyteen. Kirjaston omat hyvät tilat valmistuivat vuoden 1969 lopulla ja toiminta päästiin aloittamaan vuonna 1970 alussa. Aukioloaika lisääntyi tuolloisesta kahdeksasta viikkotunnista 24 tuntiin. Samalla kuntaan saatiin myös ensimmäinen päätoiminen kirjastonhoitaja. Tehtävään valittiin Ritva Kolho. Lainausrjestelmä vaihtui myös, ja otettiin käyttöön Detroit-järjestelmä, jossa asiakkaan lainaajannumero merkittiin kirjan taskussa olevalle kortille.

Musiikkikirjastotoiminta Parkanossa alkoi vuonna 1971. Hyvin pitkään kaikki musiikkiäänitteet olivat vain kuunneltavissa kirjastossa, ja sitä varten tarvittiin aluksi levysoittimet ja myöhemmin myös kasettisoittimet, ja kuuntelehuone, johon musiikki johdettiin lainaustiskiltä.

Kirjastoauto korvasi sivukirjastot

Kirjastoauto aloitti toimintansa vuonna 1972. Se korvasi sivukirjastot, joiden kirjoista osa siirrettiin koulujen opipilaskirjastoihin, osa kirjastoautoon ja loput pääkirjaston kokoelmiin. Päätoimiseksi kirjastoauton kuljettaja-hoitajaksi tuli Pentti Viljamaa. Auto vaihtui uuteen vuonna 1983 ja sen tullessa tiensä päähän vuonna 1993 uutta ei enää hankittu, koska toiminta oli kovasti hiljentynyt ja autotoimintaa jatkettiin vuoteen 1998 asti Ikaalisten kirjastoautolla. Pentti Viljamaa toimi edelleen kuljettajana ja auto liikkui tällöin vuoroviikoin Parkanon ja Ikaalisten reiteillä. Vuonna 1998 kirjastoautotoiminta Parkanos- sa lopetettiin.

Ritva Kolhon jälkeen kirjastonjohtajaksi tuli Anja Markkola, joka toimi tässä virassa vuodesta 1975 eläkkeelle siirtymiseensä asti vuoteen 2001. Henkilökunnan määrässä on tapahtunut vuosien varrella monia muutoksia – 1970-luvulla virkojen määrää vähitellen lisättiin, ensin vuonna 1973 tuli yksi toimistoapulainen ja vuonna 1976 toinen. Nämä virat muutettiin myöhemmin kirjastoapulaisen, ja sittemmin vielä kirjastovirkailijan viroiksi. Ensimmäinen amanuenssi tuli töihin vuonna 1974 ja toinen vuonna 1979 – nämä muuttuivat myöhemmin kirjastonhoitajan viroiksi. Kolmas kirjastovirkailijan virka perustettiin vuonna 1984. Kirjastoautotoiminnan loputtua on kuljettaja-hoitajan virka lopetettu ja saman kohtalon on kokenut myös toinen kirjastonhoitajan viroista. Kirjasto-toimenjohtajan työpanoksesta on 25% ”myyty” Kihniön kunnalle vuodesta 2002 asti. Tämän ajan tehtävää on hoitanut Paula Latvajärvi.

Kirjastoautolle kiirehtivät marraskuussa 1989 Erja Vataja, Sari Sivula, Hannu Kortesoja, Jyrki Sivula, Markku Aho ja Pasi Laurinaho Vatajan koululla. Kuva: Maarit Lehto.

Lainausjärjestelmä uudistettiin vuonna 1983, jolloin lainaustapahtumat alettiin mikrofilmata lainauskameralla. Käsini tehty työ väheni, mutta vielä suurempi uudistus tuli, kun vuonna 1996 aloitettiin atk-lainaus. Tämän mahdollisti aineiston vuonna 1993 aloitettu atk-tallentaminen. Vuonna 2004 aineisto- ja asiakasrekisterit yhdistettiin Kihniön kirjaston kanssa, ja otettiin käyttöön alueen asukkaita joustavasti palveleva Kipakka-verkko.

Vuosien kuluessa 1970-luvun nykyaikaiset tilat kävivät jälleen riittämättömiksi ja alettiin tutkia mahdollisuuksia päästä suurempiin tiloihin. Koulu myös tarvitsi kirjastosiiven opetustiloiksi. Kirjasto muutti keskustaan n. 700 m²:n vuokratiloihin entiseen Centrumin (myöh. Ten-

na) liiketaloon vuonna 1988. Avarat tilat, jotka olivat noin kolminkertaiset edellisiin verrattuna, herättivät ihastusta ja kirjaston saavutettavuus kohosi kun kirjasto nyt sijaitsee keskellä keskustaa. Aukioloajat ovat lisääntyneet vuosien mittaan kunkin ajan vaatimusten mukaisesti: vuonna 1980 30 h/vko, vuonna 1990 44 h /vko ja nykyisin 45 h/vko.

Kirjastosta on tullut kansalaisten yhteinen olohuone, joka on nykyisin paljon muutakin kuin kirjalainaamo: tavoitteena on olla avoin ja kehittyvä, ajantasaiset kokoelmat omaava kohtaamis-, kulttuuri- ja tietokeskus sekä toiminta- ja oppimisympäristö asiakkaiden eri elämänvaiheissa.

Kosti "Komo" Kotiranta ja Valteri Bruun osasivat viihdyttää lapsiyleisöä Parkanon kirjastossa keväällä 2005. Esitys sisälsi rokkia, lastenlauluja sekä hauskaasti toteutettua opastusta konserttikäyttäytymiseen. Kuva: Maarit Lehto.

Parkanon kirjastossa asiakkaita palvelevat Eeva-Liisa Laurikka-Seilo, Tuula Wilen, Paula Latvajärvi, Pirkko Syvänen ja Margit Haanpää. Kuva: Hanna Tuuri.

Huikeita elämyksiä Sardiniaassa

Sardinia, saari Välimeressä, kuuluu Italialle, missä lämpötila heinä-elokuussa 35-40 astetta varjossa. Kansantanssiryhmä Kipakat Parkanosta sai mahdollisuuden osallistua 15. kansainväliselle kansantanssifestivaalille "La Vega", jonka järjesti Milis Pizzinnu-ryhmä Miliksen kaupungista Länsi-Sardiniasta. Mukana oli 10 tyttöä ja poikaa, ohjaaja, säestäjä ja kaksi vanhempaa. Festivaali kesti kymmenen huikaa päivää heinäkuun lopusta elokuulle.

Kokemukset ja elämykset seurasivat toisiaan: aurinko, meri, vuoristo serpentiiniteineen, iloiset ja energiset sardinialaiset. Ryhmä asui koulussa pohjois-irlantilaisen ja puolalaisen sekä sardinialaisen isäntäryhmän kanssa, mikä mahdollisti hauskaa yhdessäoloa aamusta iltaan.

Neljän maan vesisotaleikit

Mieleepainuvimpia hetkiä helteessä oli neljän maan väliiset vesisotaleikit. Maiden paremmutta miteltiin jalkapallo-ottelussa, minkä voitti Sardinian intohimoiset jalkapalloilijat-tanssijat. Otteluissa oli lähes fanaattinen tun-

nelma italialaiseen tyyliin. Kipakoiden joukkueessa pelasivat sekä tyttöjä että poikia. Kipakoiden tutustua toisiin ryhmiin ystävyksiä solmittiin ja sähköpostiosoitteita vaihdettiin.

Esiintymisiä oli lähes joka ilta. Sardiniaassa eletään yöelämää eivätkä aikataulut ole kovin tärkeitä, joten ohjelma alkoi yleensä kymmenen aikaan illalla.

Esiintymisiä oli ympäri Sardiniaa, kahden-kolmen tunnin bussimatkan päässä. Varmasti kukaan matkalla olijoista ei unohda bussimatkoja - bussi hajosi kahdesti yöllä kotiin palatessamme. Kipakat hoitivat esiintymiset mallikkaasti eikä kuumuuskaan saanut heitä valittamaan.

Oli elämys myös tutustua sardinialaiseen tanssiin ja musiikkiin, joka suomalaisten mielestä oli vähän yksitoikkoista, mutta jossa annettiin jokaisen parin näyttää taitojaan ja aplodit olivat aina runsaat. Suomalaiset tanssijat kauniissa kansallispuvuissaan saivat ansaittua huomiota ja valokuvia otettiin sadoittain puolin ja toisin.

Festivaalin kotiin tuomisina oli paljon elämyksiä, kokemuksia ja muistoja, myös muutama kassallinen ostoksia!

Kuljen jouluun

Matkaa jouluun tässä kuljen,
Monet muistot syliin suljen.
Mikä onkaan tärkeämpää,
Kun vain säilyy muistot nää.

Kun pihamaalla astelin
Mä toppatakissain,
Mut ukki nouti kuusen hakuun,
Tän mä muistan ain.
Ja koristeeksi kuusen latvaan
Kauniin tähden hain.

Joulu jälleen meillä koittaa,
Urut pauhaa, kellot soittaa,
Kanssa perheen kirkkoon tullaan,
Joulunsanoma kuullaan.

Sit kirkon jälkeen tiemme vie
Rakkaan mummin luo,
On mummi ukin kanssa tehnyt
Parhaat ruuat nuo
Ja joulupukki mummin luokse
Meille lahjat tuo.

Lumi maan nyt alleen peittää
Joulurauhan ylleen heittää.
Rakkauttas muista jakaa,
Siitä jouluilon saa.

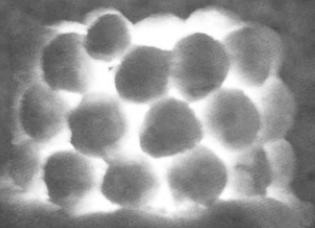
Matkaa jouluun tässä kuljen,
Monet muistot syliin suljen.
Mikä onkaan tärkeämpää,
Kun vain säilyy muistot nää.

Eleonora Printz

Kuva: Maarit Lehto

Rauhaa Joulua!
t. Lehtitoimikunta

PARKANON ISÄNNÖINTI JA KIINTEISTÖHUOLTO

isännöinti • kiinteistöhuolto

parkanon.isannointi@ippnet.fi

Parkanontie 70, Parkano
0400 457 524, (03) 448 4579,
fax (03) 448 5555

Puh. (03) 448 0811

TILITOIMISTO

Marja Saarivirta Oy

Auktorisoitu
Taloushallintoilijan jäsen

- kirjanpidot sekä palkanlaskennat
- tilinpäätös ja verosuunnittelu
- yritysten perustamiset ja yhtiömuodon muutokset
- sähköiset laskutuspalvelut

Keskuskatu 8, PARKANO

puh. (03) 447 200

fax (03) 447 2030

www.tilitoimistosaarivirta.fi

Niittutie 10

KARVIA

puh. 050 550 9321

WE LEAD.
WE LEARN.

UPM, AURESKOSKEN JALOSTETEHIDAS
UPM, PARKANON JALOSTETEHIDAS

www.wisa.com
www.upm-kymmene.com

Parturi-Kampaamo
palvelut Kihniössä
Star & Hiusstudio Bongo

Kihniöntie 55 / 045 - 260 5818
www.hiusstudio.net

KANKARI®
KEITTIÖT & KYLPYHUONEET

Kankarin Kaluste Oy • Kankarintie 641
39820 Kihniö • puh. 010 835 2501
kankari@kankarinkaluste.fi • www.kankari.fi

Puusepänverstas T:mi Woodypuu Jari Lähteenmäki

- Lasten huonekalut
- Keittiöt, komerot, kylpyhuoneet ym.
- Kalusteiden asennus- ja kokoamispalvelu

Puh. 041 503 5770

Teikankaantie 132, 39530 Kilvakkala

*Hyvää Joulua ja
Onnea Vuodelle 2010!*

- laakerit - rullaketjut - kiilahihnat - stefat
- öljyt - nivelakselit - hydrauliletkut - liittimet -

SORVAAMO E. AALTO

Parkanontie 90, Parkano
puh. (03) 448 1580, 0400 620 765

Tunnelmallista Joulun aikaa!

IPP

FINNET

Vanha Tampereentie 15-17 Ikaalinen
Satakunnankatu 7 Parkano
www.ipp.fi
p. (03) 45 051

PARKANON LASIKUITU

*Taimen-veneet, kanootit ja
lujitemuovityöt, raaka-aineet*

Pahkalan teollisuusalue, puh. 448 3058

*Kiitämme asiakkaitamme
kuluneesta vuodesta ja toivotamme*

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta*

OLAVI KAIJA OY

Puh. 447 100

**Saarelan
Metalli**

Heikki Saarela

Puh. (03) 448 2831
0500 636 190

DESEC OY

desec@desec.com
www.desec.com

*Toivottaa
Rauhaisaa
Joulunaikaa*

www.fennosteel.com

*Rauhaisaa Joulua ja
Onnea vuodelle 2010!*

**KORJAAMO
Juhani Korpela**

Puh. (03) 442 1204

0500 225 609

** Tietokonemyynti ja huolto **

TOPSHOP

T. Kantola

Parkanontie 51

Puh. 040 545 7113

 AUTOLINI.com

AUTOMYYNTI LIESJÄRVI & NIEMENMAA OY

HARRI LIESJÄRVI 0400 193 600
JUHA NIEMENMAA 0400 194 600

VAASANKATU 12, PARKANO

**RAVINTOLA
parooni**

Parkanontie 68, Parkano
p. 03 448 2339

Avoimma ma-to 9-24,
pe 9-03, la 11-03,
su 12-24

KARAOKE LA

A la Carte, pizzat ym.
Lounas arkisin klo 11-14

Tervetuloa ruokailemaan
ja viihtymään!

www.ravintolaparoni.fi

info@ravintolaparoni.fi

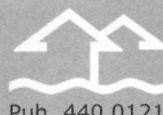
Turvallisuus

Lämpö

Läheisyys

Mieli virkeänä kaiken ikää...

*Parkanossa viihtyisä palvelukoti
ikäihmisille ja vammaisille.*

Puh. 440 0121

Palvelukeskus
RANTAKOTO

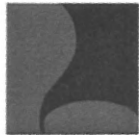
www.parkanonrantakoto.com

 plusterveys

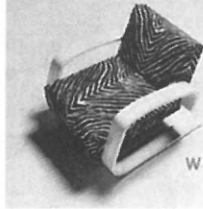
**HAMMASLÄÄKÄRI
RIITTA KOIVUNEN**

Satakunnankatu 2 A

Puh. (03) 448 2616

LAATU®
KALUSTAJAT

www.laatukalustajat.fi

• OHITTAMATTOMAT HINNAT • YKKÖSMERKIT • PARHAAT TUOTTEET

IKAALINEN, Kamraatintie 5
P. 020 778 9840

KALUSTEMYYN
PEKKA ALI-TOLPPA

LAULUMAA

PARKANO, Kolmoskeskus
P. 020 778 9844

Avoinna Ma-to 9-17.00 Pe 9.00-18.00 La 9.00-14.00

IKITAITO OY

PORINKATU 1
(03) 448 1520
050 300 3150

*Jouluihoa
ja siunausta
vuodelle 2010*

*Parkanon
seurakunta*

PARKANO

**RAUTAVARASTO
LEMPINEN OY**

(03) 448 0430
0400 558 943

**EUROHAMSTERISTA
HALVALLA**

**Euro
HAMSTERI OY**

Pahkalantie 1, 39700 PARKANO
puh. (03) 448 1142

AVOINNA: ma-pe 9-19, la 9-16
Sunnuntaisin 12-18

LÄNSI-PIRKANMAAN
KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ
Yleissivistävä koulutus

Yleissivistävää koulutusta Parkanossa ja Kihniössä

***Petäjä -opisto
Pirkanmaan aikuislukio
Ylä-Satakunnan musiikkiopisto***

www.lpkky.fi

*Joulun tunnelmiin
lahjaksi ja itselle*

marimekko®

SANELMAN VAATEAITTA

Parkano puh. 448 2747

**OPTIKKO
SYRJÄNEN**

Silmätautien erikoislääkärin vastaanotto

Parkano puh. (03) 448 1411

Ikaalinen puh. (03) 458 6520

Kankaanpää puh. (02) 578 8228

Surusidonnasta ilon aiheisiin

Ikikukka

KUKKAKAUPPA JA
HAUTAUSPALVELU

Hanna ja Timo Ojalainen

Parkanontie 70

p. (03) 448 2037

Hanna 050-401 9778 Timo 044-261 4006

KIPA
KIRJAKAUPAT

**PARKANON
KIRJAKAUPPA**

Parkanontie 47, 39700 PARKANO

Puh. (03) 448 3500

harri.valisalo@parkanonkirjakauppa.inet.fi

**Lämmintä Joulua
ja Valoisaa
Uutta Vuotta!**

**LEPPÄKOSKEN
SÄHKÖ** KONSERNI

VOIMATORI
TYÖTÖN

Sinua varten joka päivä

*Hanakkaa
Joulua*

Hanakat!

AMMATTILAISET ASIALLA

**LVI-TALO
KANNOSTO KY**

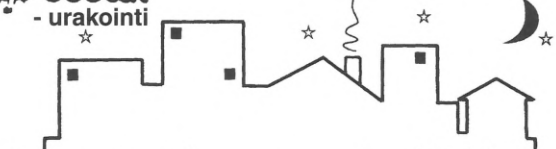
Teollisuustie 18, 39700 PARKANO, puh (03) 448 2400, 448 5123

Hanakat!
LVI-ASiantuntijaliike

- kaivua
- tasausta
- pihatöitä
- maanrakennustyöt
- sora-ainetoimitukset
- pihan perustamiset
- ruokamultatoimitukset
- 7 ja 21-tonniset telakaivinkoneet

bobaat
- urakointi

**Maanrakennus ja Kuljetus
E & A Viitasalo Oy**

0400 631 248

HYUNDAI

SUZUKI

- ☐ MYYNTI
- ☐ VARAOSAT
- ☐ HUOLTO

**AUTOMYYNTI
R. LAIHONEN KY**

Teollisuustie 29

39700 Parkano puh. (03) 448 1377

TAKSI
TARJA MARTTILA
0500 231 610

*Hyvää Joulua ja
menestystä vuodelle 2010!*

Parkanon Kirjapaino

Parkanontie 63, 39700 Parkano
Puh. 050 539 3829
myynti@parkanonkirjapaino.fi
www.parkanonkirjapaino.fi

*Rauhaisaa Joulua
ja Onnea Vuodelle 2010!*

**Parturi
Kampaamo**

YLINEN

Maanantaina suljettu
Parkanontie 41
Puh. 448 2228

KULMALA

KESKUSKATU 8, PARKANO
PUH. (03) 448 4700
AVOINNA:
MA-PE 9.30-17.30, LA 9-14

Kaikkeä Joulun!
PARKANON EXPERTiltä

- Kodinkoneita	- Ompelualan koneita
- Tietokoneita	- Pelikoneita
- Vapaa-ajan koneita	- Mopot - mönkijät
- Metsä - puutarha	

EXPERT PARKANO
OMPELU ja KODINKONE
Parkano, puh. (03) 448 3555

Hyvää Joulua toivottaa

K

SUPERMARKET

PEKKA

PARKANO Puh. (03) 441 100
Avoimma ma-pe 7-21, la 7-18

Tee se meillä...

...hyvää Joulua

Pesti
HOTELLI

(03) 440 40

- sinun kotisivusi -

Ylä-Satakunta

Puhelin: (03) 44 381 Fax: (03) 443 844
ilmoitukset@ylasatakunta.fi

Tilausliikenne Marttila Tours Ky

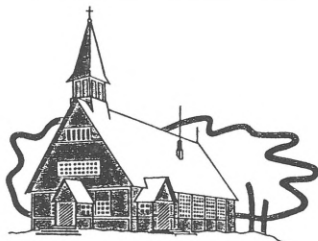
☎ 0400 464 444

TAKSI IKAALINEN ☎ 0500 323 222

TAKSI KIHNIÖ ☎ 0400 802 000

Hyvää Joulua ja
Onnea Uudelle Vuodelle 2010

KÄRKIPUU

KIHNIÖN SEURAKUNTA

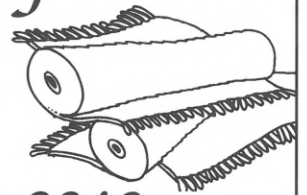
*Rauhallista Vapahtajan
syntymäjuhlaa
ja siunattua vuotta 2010*

MATTO PESULA Simonen Ay

Hyvää Joulua

ja

Onnea Vuodelle 2010

KIHNIÖN JÄTEHUOLTO Jussi Hellgrén

– Vaihtolava- ja
jätekuljetukset

**Puh. 050 511 9863
(03) 448 8007**

Monitoimi

T. Kivioja

*Hyvää joulua ja lämpimät kiitokset
kuluneesta vuodesta asiakkaille
ja yhteistyökumppaneille.*

Parkanon Apteekki ja Terveyskauppa Parkanon terveydeksi

Parkanontie 60, puh. (03) 448 2022, fax (03) 448 0128

Palvelemme:
Maanantaisin, tiistaisin,
torstaisin ja perjantaisin klo 9.00–17.00
Keskiviikkoisin klo 9–18.00
Lauantaisin klo 9–13.00
sunnuntaisin sulj.
Kaksoispyhien sattuessa toisena päivänä klo 11–14

*Hyvää Joulua ja
Onnea vuodelle 2010*

Puusepänliike

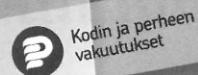
PAJUNEN KY

Teollisuustie 13
39700 Parkano, puh. (03) 448 2254

www.riikonen.fi

Joko sinä saat
vakuutusyhtiöstäsi
viiden tähden
laskuja?

Euro *** **

On mukava saada lasku, jota ei tarvitsekaan maksaa. Yhä useammat asiakkaamme maksavat esimerkiksi kotivakuutuksensa pankkiasioinnistaan saamallaan OP-bonuksilla. Sitä kutsutaan keskittäjän eduksi. Tutustu osoitteessa op.fi/bonus tai tule käymään.

Etua elämään. OP-Pohjolasta.

Osuuspankki

Kulmalan koulu

- Tule oppimaan hyvinvoinnin, johtamisen ja yhteispelin ammattilaiseksi
- Tule viihtymään ikimuistoisten elämystemme ja arvostettujen palveluidemme pariin
- Tule "huippukokoukseen" meille

www.kulmalankoulu.com
Niskoksentie 2 / 14

info@kulmalankoulu.com
puh 050 414 3042

HIUSHOITOLA
PARTURI-KAMPAAMO IRMA JÄRVENSIVU
Myllyjoentie 19 (lähellä TB:tä), Kihniö, p. (03) 448 4409

Hiuspalvelua kaikkina arkipäivinä

* Rentoutta ja elinvoimaa itselle tai lahjaksi:
Hiusten syvähoitokäsittelystä itämaisella
päähieronnalla, sisältää leikkauksen
ja kampauksen. Hinta edelleen vain 35-40 e.

- * Myös hajusteettomat ja terapeuttiset hiustenhoitotuotteet
- * Lahjakortit ja kotikäynnit

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2010

PARLAVA OY

39750 KUIVASJÄRVI

puh. (03) 442 6311

fax (03) 442 6305

Roihanraitti 2
(03) 448 2142

EUROMASTER®
RENGASPAROONI

Teollisuustie 20, 39700 PARKANO
puh. 448 2149

*Kiitämme asiakkaitamme
kuluneesta vuodesta ja
toivotamme
Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!*

MA-TI 10-18
KE 10-20
TO-PE 10-18
LA 9-20
SU Suljettu

**Kioski
Onnenmyyrä**
Kihniöntie 17

NERKOON KYLÄKAUPPA
Nerkoontie 21, Linnankylä puh. (03) 442 4143
Avoinna: Ma-to 9-17, pe 9-18, la 9-14

*Hyvää Joulua ja
Onnea Vuodelle 2010!*

parturi-kampaamo

MIRANNA

✦ Miranna Leppiniemi ✦

Kihniöntie 1, 39820 Kihniö puh. (03) 448 4922

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!*

KIHNIÖ p. 0400 233 782

*Hyvää Joulua ja
Onnea vuodelle 2010!*

Nerכון Höyläämö

39810 LINNANKYLÄ
(03) 440 100

**Parkanon pankit
toivottavat
Parkanon ja Kihniön Joulun lukijoille
Joulurauhaa ja Menestystä
Vuodelle 2010**

Parkanon Säästöpankki

PARKANON

Osuuspankki

Nordea

***Hyvää Joulua ja Onnellista
Uutta Vuotta 2010***

toivottavat myös seuraavat lehtemme tukijat

Parkanon Kone ja Metalli Oy

Takojankatu 6, puh. 03 440 080

Parkanon Rakennussähkö Oy

Parkanontie 84, puh. 03 448 1373

Kello-Kulta Syrjänen

Parkanontie 53, puh. 03 448 2181

Parkanon Ratsastustalli J. Vesanto & P. Virranhaara

Parkanontie 52-56, puh. 03 448 1511

Parkanon Fysikaalinen Hoitolaitos

Parkanontie 41, puh. 03 448 3228

Pito- ja Lounasrappu Oy

Teollisuustie 31, puh. 040 847 8201

Pentin Pirssi & Bussit

Puh. 0400 267 730

Orecords-viihde Käenkoski

Ari Tuomisto, Alakatu 19, puh. 0400 848 684

Mikeva Parkano

Kunnalliskodintie 1, puh. 020 740 0435

Hinauspalvelu Pauli Syvänen

Parkano, puh. 0400 232 270

Parkanon Betoni Oy

Parkano, puh. 03 442 5125

Virtain Putkityö Oy

Ahjolantie 1, 34800 Virrat, puh. 03 475 2100

Pauli Törmä

Parturi-Kampaamo Marita Haveri

Kihniö, puh. 448 4166

SpinoSus, Susanna Yli-Lankoski

Kihniö, puh. 040 551 2329

Asusteliike Anmai

Kihniö, puh. 03 448 4525

Ylirunsaan Pihvitila

Tervakuja 59, puh. 0400 441 288

Muutto & Kuljetus T. Anttila Ky

Tervakuja 19, puh. 0400 851 917

Joulutervehdys _____

*Hyvää Joulua ja Onnellista uutta vuotta
Parkanon ja Kihniön Joulun lukijoille*

Parkanon kaupunki

*Hyvää Joulua ja Onnellista
Uutta Vuotta*

Kihniön kunta